

KELEIVIS

THE TRAVELER ——— LITHUANIAN WEEKLY

SO. BOSTON, MASS., 1971 METU SAUSIO - JANUARY 5
Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

66-TIEJI METAI

NR. 1

"Keleivis" telefonas AN 8-3071

Atskiro numerio kaina 20 centų

Kosyginas siūlo Amerikai padėti pralaimėti...

Jis manęs, kad Amerika vistiek pralaimėsianti Indokinijoj, tad sovietai pasiryžę "palengvinti" tą pabaigą. Jis tikis, kad ir Sovietijos-Kinijos santykiai pagerėsia.

Sovietų S-gos vadų pasiūlymai su užsienio spaudos atstovais yra labai reti. Bet šį kartą, matyti, Naujųjų metų proga, Sovietijos ministras pirmininkas A. N. Kosyginas leidosi užkalbinti japonų laikraščio korespondentų ir pareiškė savo ir sovietų vyriausybės bei partijos nuomonę įvairiais politiniais klausimais.

Jis pažymėjo, kad Sovietijai, kaip visada, labai rūpinti taika ir nusiginklavimo pažanga. Jis, esą, džiaugtųsi, jeigu Helsinkio derybose būtų pasiekta strateginių ginklų apribojimo klausimų susitarimo. Būtų gera priėti ir prie platesnio masto nusiginklavimo.

Kalbėdamas apie Indokinijos karą, Kosyginas paabrėžė, kad Sovietų Sąjunga tvirtai remianti šiaurės Vietnamo ir Pietų Vietnamo komunistų reikalavimus, bet ji esanti pasiryžusi "padėti" Jungtinėms Valstybėms iš Vietnamo karo pasitraukti ir "prisidėti" aplamai prie viso Indokinijos pusiausios reikalų sutvarkymo.

Juk, esą, nei dabartinė Amerikos "agresija", nei viet-

namizavimo politika neatnešanti JAV-bėms ten jokios pergalės. Tad ko ten amerikiečiams gaišti? Gal tik tai tam, kad užsispyrę palai-kytų dabartinį režimą.

Kadangi ateity Amerikai vistiek reikėsia pasitraukti iš Vietnamo, tai sovietai savo tarpininkavimų, esą, galėtų tą procesą "paskubinti".

Žinoma, tokia pagalba sukeltų tik atsakingų JAV diplomatų šypseną, nes iš anksto žinoma, ko ja siekiama. Tai būtų tiksliai komunistų visos Indokinijos pusiausios pagrobimo pagreitini-mas.

Šia proga Kosyginas pa-lietė ir Sovietų Sąjungos-Kinijos pasilijusius santykius, pareiškdamas viltį, kad jie gali pagerėti, rodant abiem pusėm gerą valią.

Jis įžiūrįs ir Europoje pa-stangas siekti geresnio kai-myninio sugyvenimo tarp komunistinio ir vakariečių bloko, o Vakarų Berlyne so-vietai pasiryžę nueiti savo dalį kelio į susitarimą, jeigu kita tokia dalį nueisianti ir priešingoji pusė.

Aplamai, šių pareiškimų tikslas buvo pavaizduoti so-vietų taikingumą ir geras norus, kad tai patarnautų jų propagandai užsienyje. De-ja, Sovietų Sąjungos veiks-mai liudija visišką priešingybę propagandiniam žo-džiui.

Reikalauja nubausti garsų čelistą

Pasaulinio garso sovietų čelistas Rostropovičius vie-sai užsistojo visaip niekina-mą rašytoją Solženiciną, ku-riam buvo paskirta Nobelio premija, ir už tai pateko ir pats į persekiojamų inteli-gentų skaičių. Koi kas dar pasitenkinama mažesnėmis priekabomis. Buvo atšauk-tas skirtas Beethoveno pa-minėjimui koncertas, kuriame minėtas čelistas turėjo dalyvauti. Bet čia įsikišo ki-ti du garsūs muzikai Oistrachas ir Richteris, kurie ta-m koncerte turėjo taip pat dalyvauti. Koncertas įvyko, ir Rostropovičius buvo pub-likos sutiktas didžiulėmis o-vaacijomis.

Kultūros ministerijoje e-sama žmonių, kurie jau rei-kaulauja Rostropovičių nu-bausti griežtomis priemonė-mis.

1970 metais mirė šie garsūs žmonės. Kuo kuris iš jų pagarsėjo, pamėginkite patys prisiminti ir jų nuveiktus darbus įvertinti.

Berlyną atidavė Eisenhoweris

Neseniai paskelbtieji Bri-tanijos ir Amerikos valsty-bių archyvų duomenys rodo, kad buv. vyriausios sąjungi-ninkų vadovs gen. Eisenho-weris įtikino Amerikos ge-neralinį štabą, kad subom-barduotas Berlynas jau pra-rado savo reikšmę ir todėl neverta jo užimti. Štabas įti-kino prez. Trumaną, kuris ir įsakė Eisenhoweriui sustoti prie Elbės. Tuo sprendimu Berlynas ir didelė dalis Vo-kietijos buvo atiduota sovie-tams. Dėl tos klaidos šiandien kencia visa Europa ir gali dar kartą tecti lieti kraują.

Britų štabas buvęs už žy-giavimą į Berlyną, bet ne jis tuos sprendimus lėmė.

Vysk. Paulius Marcinkus paskirtas Religijų darbų instituto direktorium. To instituto pareigos parūpi-ni lėšų religiniams reika-lams, administruoti Vatika-no ir kitų jam priklausančių religinių institucijų lėšas ir nuosavybes.

Britanijoje nuo vasario 15 dienos veiks pinigų dešim-tainė sistema. Tą dieną bus pradėta senieji pinigai kei-ti į naujus. Svaras turės ne 240 pennių, bet 100. Šilingų nebus, bet tais vardais bus vadinamos kelių pennių mo-netos. Dabartinė pinigų sis-tema Britanijoje veikia il-giau nei 1.000 metų.

Nuo Naujųjų Metų už-drausta televizijoje rekla-muoti cigaretes. Pernai už tuos skelbimus tabako bend-rrovės sumokėjo 206 mil. dol. Tabako fabrikantai sako da-bar skirsia milijonines sumas tyrimams, kaip pagaminti sveikatai nekenksmingas ci-garetes.

Pakviatė sovietus į Davis teismą

Kalifornijoje bus teis-ia žinoma teroristė ir komu-nistė Angela Davis, kuri pa-rūpino ginklus juodųjų pan-terų variams nužudyti teis-ju ir kitiems veiksmams.

Kadangi prieš tą teismą labai smarkia propagandą varo sovietai, iš anksto kal-tindami, kad jis būsis šalį-kas, tai valstybės departa-mentas oficialiai pakviatė sovietų atstovus stebėti teis-mo eigą. Manoma, kad tada sovietai leis JAV atstovams stebėti dabar rengiamas So-vietijoje žydų bylas.

Pavyzdingas naivumas.

Tai Robert A. Baker, buvęs se-nato demokraų sekretorius ir savo padėty naudojęs visokiems nešvariems bizniamis, 1967 m. buvo nuteistas kalėti 1-3 metus už vagystę ir savo pajamų da-lies nuslėpimą. Jis buvo pada-vęs apeliaciją, bet ji buvo at-šauta.

Kenntucky žuvo 38 angliakasiai

Hyden, Ky., anglies ka-syklose įvyko sprogimas, dėl kurio žuvo visa darbininkų pamaina — 38 angliakasiai. Iš tos pamainos teliko gyvas tik vienas, kuris ta dieną ne-atvyko į darbą. Dabar aiški-namos to sprogimo tikrosios priežastys.

Vėl prasidė žydų ir arabų derybos

Po ilgo spyriavimosi vėl prasidėjo Jungtinėse Tauto-se Izraelio ir Egipto taikos derybos. Deja, susitarimui vilčių nėra daug; nes dabar abi šalys yra dar geriau ap-siginklavusios ir dėl to dar sunkiau sutaikomos.

Šiaurės Vietnamo krašto apsa-u-gos ministras Vo Nguyen Giap sako, kad JAV žvalgybos lėktu-vai neturi teisės skraidyti virš S. Vietnamo, ir todėl jie bus ap-šaudomi.

Padidės senatvės pensijos

Senatas nutarė pakelti se-natvės pensijas 10%, o ma-kiausiają iki \$100 (buvo \$ 64). Ateity jos didės tiek kiek pabrangs pragyveni-mas. Pensininkai galės už-dirbti per metus \$2,400, ne-nustodami pensijos.

Padidės ir socialinio drau-dimo mokesčiai. Jo buvo mo-kama 4,8%, o dabar reikės mokėti 5,2% nuo uždarbio.

Atstovų rūmai jau seniau yra nutarę pensijas padidin-ti, bet ne tiek, kaip senatas nutarė. Tie skirtumai bus de-rinami, ir kaip bus galutinai nutarta, paaiškės vėliau.

Pensijų įstatymo pakeiti-mas veiks nuo šių metų pra-džios, nors jis ir vėliau bus paskelbtas.

Išmėginta Sprint raketa, skirta sunaikinti priešo ra-ketom. Bandymas gerai pa-vyko. Spartan raketos ga-lėtų sunaikinti 400 mylių at-stume, o Sprint jas sunai-kintų 25 mylių atstume, jei jos praskristų pro pirmąją užtvartą.

300 JAV bombonešių la-bai stipriai bombardavo La-oso ir Cambodijos komunis-tų kelius, kuriais vėžama ka-ro medžiaga. Sakoma, kad nuo tų bombardavimų Ho Chi Minh kelyje įvykė tokių didelių ir tiek daug antrinių sprogimų, jog turėję ten bū-ti sunaikinta nepaprasta gausybė komunistų karo reikmenų.

Sovietų nubaustas gen. Grigorenko dabar kalinamas Įsruityje (dabar Černia-chovske). Jis yra nuteistas dėl totorių teisių gynimo ir aplamai dėl priešsovietinio nusistatymo.

Gruodžio 31 d. baigė savo darbus 91-sis kongresas, 92-sis kongresas susirinks sausio 21 d.

Alto protestas Volpei

Dr. K. Bobelis gruodžio 28 d. Amerikos Lietuvių Ta-rybos vardu pasiuntė trans-porto sekretoriui Volpei, ga-na švelniai tik administraty-viniu būdu dėl S. Kudirkos išdavimo sovietams subau-dusiam admiralą Ellis, kap. Brown ir laivo vadą Eustis, šitokio turinio telegramą:

"Amerikos lietuviai yra labai nusivylę Jūsų sprendi-mu Pakrančių apsaugos ka-rininkų atveju, ypač, kad Jūs man asmeniškai buvote pažadėję kaltininkus nu-bausti visu griežtumu. Da-bar gi, kai Pakrančių apsau-gos investigacijos komitetas reikalavo juos atiduoti ka-riuomenės teismui, Jūs tik nuplovėte jų rankas, palei-damas į atsargą.

Todėl Amerikos lietuvių vardu prašau jus greito pa-aiškinimo, kodėl Jūs tokį sprendimą padarėte.

Su pagarba — K. Bobelis, ALTos pirmininkas"

Šia proga reikia pažymėti, kad Volpės sprendimui prie-šiška reakcija kyla ir ameri-kiečių visuomenėje. Stai, Mass. gubernatoriaus pata-rėju išrinktas iš Easthamp-tono adv. Edward O'Brien pasiuntė telegramas prezi-dentui Nixonui, senatoriams Kennedžiui ir Brookui, ku-riose prašoma pašalinti Vol-pe iš transporto ministro pa-reigų. Tose telegramose yra reišiamos tokios mintys:

Atsakymas prieglaudos lietuviui jūrininkui, kuris jos siekė rizikuodamas savo gy-vybę, ilgai slėgs mūsų tauti-nę garbę. Transporto minist-ro John Volpės sprendimas neatiduoti karo teismanų, kurie gali būti kalti, yra klaida ne tik dėl to, kad už-kirstas kelias visuomenei su-žinoti faktus, kurie slepiasi už Pakrančių apsaugos sprendimo, bet taip pat dėl to, kad pasauliui parodoma, jog mūsų valstybė nebėra prieglauda nuo tiramųjų, ka-da biznis kitaip diktuoja. Ministro Volpės veiksmas yra mūsų palikimo įžeidi-mas ir kiekvienam laisvę mylinčiam amerikiečiui pa-sibiaurėtinas, todėl Volpe turi būti pašalintas iš minist-rų kabineto.

Amerikiečių spaudoje tuo klausimu reiškiamas nuomo-nė, jog dėl to išdavimo galis būti kaltesnis kažkoks pa-reiškimas, daug aukštesnis už admiralus ir kapitonus, ir kad teismas būtų jį išaiški-nęs.

Esama žinių, kad Gdans-ke, Lenkijoje, paskutinių riaušių metu riaušininkai pakorė 20 milicininkų.

Buvusi Kalifornijos universiteto filosofijos instruktore Angela Davis, 26 m. amž., suimta New Yorke ir grąžinta į Kaliforniją, kur ji turės sėstis į kaltinamųjų suolą. Ji kaltinama parūpinusi teisiamiesiems negrū riaušininkam ginklus, kad jie galėtų išsilais-vinti. Teismo metu buvo nušauti 4 asmenys, jų tarpe ir teisėjas. Dėl jos komunistai kelia didžiausią triukšmą ne tik JAV-se, bet ir užsienyje.

Žydu pasigailejo, o koks Simo Kudirkos likimas?

Dėl Simo Kudirkos kilusi audra jau lyg ir pradeda apsimti. Laikui bėgant susidaro ar kaikieno bandomas sudaryti įspūdis, kad jau viskas išaiškinta, viskas žinoma, ir telieka tik atgailauti ir pasizadėti, kad ateityje nebus taip brutaliai nusidėta.

Bet kas gi yra išaiškinta ar per šios bylos tardymą paaiškėjo? Paaiškėjo tik tiek, kad Amerikoje esama aukštas pareigas užimančių medinės galvos pareigūnų, kuriems ir suverstas ant tos galvos visos padaryto nusikaltimo svaris. Netiesioginiai paaiškėjo, kad kažkur aukščiau yra ir tikrasis nusikaltėlis, už visą žmogaus pardavinimą pats atsakingiausias, kuris tuo tarpu mikliai paslėptas ir netaikomas, kad nesugadintų valstybės departamento reputacijos ir neatskleistų sukto politikos juodo pamušalo. Tam pasitarimui ir susisiekimo sekretorius Volpe, savo bukalgius pavaldinius nubaustamas tik švelniu administraciniu būdu.

Bet mums vis dėlto turėtų stovėti ir daugeliui stovi prieš akis daug didesnis rūpestis, negu JAV administracijos pilotiškas rankų nusiplovimas ir atgaila. Mes esame pasipiktinę ne tik tai mūsų tautiečio ir aplamai žmogaus pardavinimo vergijon, bet norime žinoti, kur jis dabar yra ir kokio sulaukė likimo už savo laisvės ilgesį ir laisvės siekimą?

Devyni žydai, bandę taip pat bėgti iš sovietinio rojus, buvo rusų sunkiai nuteisti. Du iš jų net mirė. Gal šiandien jie jau būtų ir sušaudyti, jeigu ne viso pasaulio žydų solidarai sukeltas protesto triukšmas, į kurį įsijungė net žymiausių laisvojo pasaulio politinių ir kultūrinių asmenybių balsai. Ir tie laisvės troškę žydai bent laikinai yra nuo mirties išgelbėti pasaulio opinijos.

O kur gi mūsų Simas Kudirka, ne tik laisvės visom įjėgom veržsis, bet dar ir politinių demokratijos farizejų parduotas? Ar mums jo likimas jau nerūpi? Ar jį jau galima paaukoti tik už tai, kad pasaulio spaudoje kelis ar keliolika kartų buvo paminėtas žodis "lithuanian"?

Ne. Mes turime reikalauti, kaip tie žydai, kad Kudirkos ir mūsų krašto pavergejas aiškiai atsakyti ir įrodyti, kur gi dabar yra tas mūsų nelaimingasis tautietis. Žydai dar buvo viešai teisiami, o kas padaryta su Simu Kudirka? Negi jam "garbingojoji" komunistų partija atleido šį paklydimą? Mes tuo nė iš tolo netikime.

Mes turime primygtinai reikalauti iš mums palankumą parodyusių kongresmanų, senatorių ir net prezidento, kad jie išgautų iš sovietų ir ši Simo Kudirkos likimą nušviečiantį atsakymą. Mes negalime leisti, kad tikrai laisvės siekęs mūsų jaunosios kartos tautietis būtų čekistų rūšy tyliai nukankintas ir be teismo nušautas ar kitaip numarintas. Juk Simo Kudirkos likimas yra drauge ir žydu, ir rytų vokiečių, ir lenkų ir visų kitų pavergtų tautų tragedija. Prie to dar ir demokratijos moralinė nuodėmė.

Todėl mes turėtume protestuoti ir reikalauti ir mūsų žmogui laisvės drauge su žydais, dėl savų tautiečių pavergimo pasaulio sukilusiais. Mes turime užmegzti ryšį ir reikalauti žmogaus teisių drauge jų broliams, kaip jie drauge mūsų, o šiuo atveju Simui Kudirkai. Argi tai neįmanoma? Argi vieni kitų ir bendroje kovoje nepažįstame bei nenorime pažinti?

Tiesa, Simo Kudirkos išdavimo atveju kolkas esame nuveikę daug ir sulaukę labai gerai apčiuopiamų rezultatų. Bet čia pat leisime pastebėti, kad didžiausią tų darbų dalį nuveikė visai ne tie žmonės, į kuriuos esame sudėję oficialų pasitikėjimą. Tai spontaniškai atliko jaunimas ir iki šiol net spaudoje nelinksinuotos pavarės. Tai jų ir yra didžiausias nuopelnas, jeigu jau nuopelnus norime registruoti. Šios realybės akivaizdoje vadinamieji "dideji asmenys" jau, regis, turėtų suprasti, kad tikroji kova dėl teisybės ir jos žmogaus laisvės nėra tik paskambinimas ten ar kitur ir paglostymas tų, kurie savo iniciatyva ir energija darbą jau nuveikė.

Šiandien mums reikėtų mažiau viens kito laiminimų, o žymiai daugiau naujų idėjų ir naujų veiksmų.

Simas Kudirka ir JAV kongresas

Simo Kudirkos išdavimas turėjo platų atgarsį JAV kongreso senatėje ir Atstovų rūmuose. Senatėje gruodžio 1 d. kalbėjo sen. G. Alcott (Colo.) ir pažymėjo, kad, Simą Kudirką išdavus, ne tik buvo pažeista Genevos konvencija, bet ir JAV dvasia. Senatorius, norėdamas, kad kiti senatoriai susipažintų su padėtimi, jiems sutikus, pavedė kongreso leidiny atspausdinti "The New York Times" lapkričio 29 d. paskelbtą ilgą R. D. McFadden straipsnį. Sen. E. Kennedy (Mass.) tą pačią dieną stebėjosi, kiek

daug JAV vyriausybės žmonių nesirūpina žmoniškumo klausimais. Jis prašė kongreso leidiny paskelbti visą eilę svarbių raštų: jo paties, kaip pabėgėlių reikalams pakiosės pirmininko, laišką valst. sekretoriui W. Rogers, Aga Khan, J. Tautų komisaro pabėgėlių reikalams, telegramą, įvairioms įstaigoms pabėgėlių reikalams raštus, telegramas.

Gruodžio 1 d. senatė dar kalbėjo sen. E. J. Gurney (Fla.). Gruodžio 3 d. sen. T. J. Dodd (Conn.) pateikė rezoliuciją nr. 491, kuri persiūsta senato užsienio reikalų komisijai. Dodd prieš rezoliuciją pateikdamas pažymėjo: "JAV-bės gerbia azilio teisę, ir apie tai turi būti aiškiai paskelbta visam pasauliui". Rezoliucijoje JAV senatas apgailestauja lapkričio 23 d. įvykio su Kudirka eigą, skatina prezidentą įvykdyti tyrinėjimus ir pabrėžia JAV įsipareigojimą ne tik gerbti politinės globos teisę, bet ir be sąlygų ateityje palaikyti konvenciją pabėgėlių klausimu.

Gruodžio 3 d. dar kalbėjo sen. W. Proxmire (Wis.). Jis, šalia kitų reikalavimų, pasiūlė senatui ratifikuoti jo užsienio klausimų komisijos pateiktą Genocido konvenciją. Sen. B. Bayh (Ind.) savo kalboje Kudirkos klausimu paaišpiai teigė, kad "mes sudarysime klausimui ištirti 50-ją ar 500-ją komisiją, ir po kelių mėnesių reikalas bus padėtas į archyvą...". Jis pasiūlė, kad JAV ambasadorius J. Tautose Kudirkos išdavimo klausimą pasiūlytų J. Tautų žmogaus teisių visumos susirinkimui gruodžio 10 d. (klausimas nebuvo iškeltas — E.). Senatorius, kitiems suikis, "Congr. Record" leidiny prašė atspausdinti "Washington Post" gruodžio 3 d. paskelbtą vedamąjį "Simas".

Sen. E. Kennedy (Mass.) senatė kalbėjo antrą kartą gruodžio 7 d., patyręs apie Baltųjų rūmų paskelbtus dokumentus Kudirkos klausimu. Kennedy savo, senato ir visų lietuvių bei kitų pabėgėlių vardu pareiškė viltį, kad šis kraštas nesuteris ateity savo istorijos, suteikdamas globą visiems tiems, kurie jos karštai trokšta.

Atstovų rūmuose, kongrese, keliolika atstovų kalbėjo lapkričio 30, gruodžio 1 d. ir vėliau. Lapkričio 30 d. S. Kudirkos išdavimą griežtai smerkė atstovai John S. Monagan (Conn.) H. Keith (Mass.), Roman C. Pucinski (Ill.). Pucinski kalbėjo ypatingai karštai ir kreipėsi į kongreso narių sąžinę. Jo žodžiais, ar ne tragiska, kai "mes savo vaikams pasakosime, kaip komunistų žvejų gauja įlipa į JAV laivą ir barbarišku būdu sumuša savo igulos narį, jį išsigabena, gi mūsų pačių žmonės stovi ir stebi įvykį".

Gruodžio 2 d. Kudirkos klausimu kalbėjo: J. J. Rooney (N. York), E. J. Koch (N.Y.), tą dieną kongreso leidiny atspausdintas atstovo Ray J. Madden (Ind.) pareiškimas. Gruodžio 3 d. kalbėjo atst. M. Biaggi (N.Y.). Jis priminė, kad JAV nepripažįsta Baltijos valstybių užėmimo, ir stebėjosi, kad apie įvykį "Lietuvos charge d'affaires nebuvo net painformuotas". Atst. J. D. Waggonner (Louisiana) tą dieną prašė paskelbti kongreso leidinyje "The Evening Star", Washington, įdėtą straipsnį "Simas ir geltonuodėgės menkės".

Straipsny pažymėta, kad JAV niekuomet nėra pripažinusios Baltijos kraštų užėmimo, kad Washington veikia tų valstybių pasiuntinybės, Juozas Kajeckas yra akredituotas Valst. departamente, ir jo pavardė įrašyta diplomatų sąrašė. Tuo tarpu J. Kajeckas, artimiausias tautybės atžvilgiu asmuo Simui — JAV akyse, — net nebūvo painformuotas apie įvykį. Atst. R. C. Pucinski (Ill.) gruodžio 3 d. kalbėjo antrą kartą, nurodęs ir rūpams jau įteiktą rezoliuciją. Prezidentas buvo prašomas kreiptis į Sovietų Sąjungą, prašant paleisti Simą Kudirką ir jo seimą.

Landgrebe (Ind.) pareiškimas. Jis ir vėl ištisai pakartojo Gruodžio 4 d. kongreso leidiny įdėtas atst. Earl F. jau minėtą Washington "Evening Post" gruodžio 3 d. komentarą (jo autorius — Smith Hempstone). Gruodžio 7 d. kongreso leidiny dar paskelbti atstovų pareiškimai: William J. Scherle (Iowa) ir Harold D. Donohue (Mass.).

Gruodžio 9 d. JAV senatė Kudirkos išdavimo klausimu kalbėjo sen. C. L. Pell (R.I.). Gruodžio 10 d. jau trečią kartą kalbėjo sen. E. Kennedy, įvykį primindamas ryšium su tą dieną minėtomis žmogaus teisėmis. Jis įteikė kongreso leidiny paskelbtai W. R. Frye straipsnį, įdėtą gruodžio 6 d. "Baltimore Sun". Čia iškelti Kudirkos ir Solženicino atvejai ir tai susieta su žmogaus teisėmis. Kongr. atst. rūmuose gruodžio 10 d. kalbėjo atst. Monagan (Conn.), o gruodžio 11 d. atst. Stratton, Jis pareiškė, kad adm. Ellis turėtų būti skubiai nubaustas.

Kelių kongreso narių pareiškimai Kudirkos išdavimo klausimu dar paskelbti kongreso leidiny. Įvykį ir jo išdavus gruodžio 8 d. pasmerkė J. G. Minish (N.J.), prijungęs V. Melinio ir Catherine M. Duffy laiškus. Gruodžio 10 d. paskelbtas Robert Taft, Jr., (Ohio), naujojo atstovo rūmuose, pareiškimas. Jis priminė 6 milijonų pavergtų Baltijos kraštų gyventojų padėtį ir jai pavaizduoti prijungė "Wall Street Journal" gruodžio 9 d. įdėtą Felix Kessler straipsnį apie Baltijos valstybių diplomatus Londone. Atst. Hastings Keith (Mass.) gruodžio 10 d. džiaugėsi, kad Kudirkos įvykio tyrinėjimus pradėjo Atst. rūmų užsienio reikalų pakomisė ir prekybos laivyno bei žvejybos

Jie demonstruoja nešdami plakatus ir šaukdami "Išlaisvinkite seserį!" — tai yra Angelą Davis, kuri kaltinama, kad parūpino ginklus teisiams Juodiesiems panterom išlaisvinti ir teisėjui nužudyti.

Ką kiti rašo?

BIMBAI SIMAS KUDIRKA DĖL KO LAISVĖ NIRŠTA? NEBUVO MUŠAMAS

Laisvės redaktorius Antanas Bimba gruodžio 29 d. pirmajame puslapy paskelbė savo naująją: "Kudirka nebuvo mušamas".

Kuo jis remia tą savo "pranešimą"?

Esą, kapitonas nematęs jokių kraujo ar kitokių žymių. Kudirka buvęs surištas, bet nesumuštas.

Jeigu kapitonas taip ir būtų sakęs, tai kaip jis galėjo kalbėti kitaip, kai teisinantis reikėjo mažinti savo nusikaltimą, paklausius teisėto savo viršininko įsakymo išduoti Kudirką? Jis galėjo teisintis, kad nematęs, kas ten laive tikrai dėjosi.

Bet iš tikrųjų kapitonas Eustis, televizijos korespondento tiesiai paklaustas, ar Simas Kudirka buvo muštas, diplomatiškai atsakė: "Jis labai priešinosi rusų jūrininkams, ir reikėjo jėgos pavartojimo ir didelių pastangų jam apvaldyti".

O ką tai reiškia tas "jėgos pavartojimas"? Negi paglostymas?

Be to, juk yra paskelbti nesuinteresuotų asmenų, įvykius mačiusių, tardymo išsamūs parodymai. Tai laivo igulos narių ir žvejų organizacijų atstovų liudijimai. Kad Kudirka buvo ligi sąmonės netekimo mušamas yra įrašyta net Pakrančių sargybos tardymo protokole. Jis buvo mušamas ne tik Vitalant, bet ir pervežant į sovietinį laivą, kai jau buvo vos gyvas ar gal ir negyvas.

Bet komunistų "garbės istorikas" Bimba dedasi viso to nežinąs ir sąmoningai mulkina savo skaitytojus, vykdydamas savo šešėlinių viršininkų nurodymus.

komitetas. Jis paklausė: kuria kryptimi eina kraštas? "Ne, nei krašto sąžinė, nei kongresas šį kartą negalės nūrimti" — teigė Keith. Jis ištisai pateikė latvio Roberto Briezės liudijimą Atstovų rūmų apklausinėjimuose. (ELTA)

DĖL KO LAISVĖ NIRŠTA?

Gruodžio 18 d. Laisvė ėmė šaukti: "Matote, ką šelpia SLA vadai".

Ją taip sujaudino SLA centro sekretoriaus A. Budreckio pranešimas, kad "vien iš tautiškų centų fondo SLA seimas tarp 1944 ir 1969 m. paskyrė lietuviškiems patriotiniams ir kultūriniais darbams \$39,000. Amerikos Lietuvių Taryba per tą laikotarpį susilaukė \$10,000 paramos iš Susivienijimo. O kur kuopų įnašai? Juk per minimą laikotarpį per 250 SLA kuopų rinko ir siuntė aukas Altui, Balfui, LB, įvairiems fondams ir žygiams. Kuopų aukos viršija centro aukas bent dešimt kartų..."

Štai kodėl Laisvė ir šaukia: "Matote, kiek SLA dolerių kasmet suvalgo "veiksniak" ir "vaduotojai".

SPAUDA BEVARTANT

Mintis, kad pavergtoms Rytų Europos tautoms reikia darytis savo siekimams paramos tolimoje Rytų Azijoje, nėra nauja. Tą mintį kėlė jau dr. Jonas Šliūpas ir sulenkėjęs lietuvis Juozas Pilsudskis rusams nelaimingo karo su japonais metu 1904 m. Tada norėta užmegzti santykius su Japonijos valdžia ir sudaryti bendrą frontą prieš rusus, bet iš to plano nieko gero neišėjo. Tas klausimas vėl pagyvėjo, kai po Antrojo pasaulinio karo rusiskasis bolševizmas išplėtė buvusią carų imperiją, jos ribas vėl pastumdamas toli Rytų Europon ir pavergdamas eilę tautų. Dabar Tolimuosiuose Rytuose atsirado vietoj Japonijos kitas rusų priešas — Raudonoji Kinija. Kinija į Rytų Europą kreipia tam tikro dėmesio. Tai rodo ir įsigalėjusi jų įtaka Albanijoje, kuri nuo 1956 metų visiškai sulindo į komunistinės Kinijos bučią.

Mao Tse-tungo santykius su dabartine Rytu Europa

apžvelgia rusų ir Rytų Europos istorijos dėstytojas Bostono universitete Kamil Dziewanowski, autorius tik pernai išėjusios knygos "Jozef Pilsudski, 1918-1920". Jis yra ir Harvardo universiteto rusiškųjų studijų centro bendradarbis. Jo straipsnį Communist China and Eastern Europe paskelbė vėliausias Londone išeinančio Survey žurnalo numeris.

Kinų istorijos žinovas Harvardo universiteto profesorius John Fairbank sako, kad kinų užsienio politika vis prisilaikydavusi trijų pagrindinių gairių: 1) siekimo vyrauti savo Azijos dalyje, 2) būti sausumos, ne jūros, galybė ir 3) kinas laikyti labiausiai civilizota tauta pasaulyje, visas kitas tautas priskiriant prie "barbarų" grupės.

Kodėl dabar Kinijai parūpo tie už 6,000 mylių gyvenantieji Rytų Europoje jos vadinamieji "barbarai"? Žinoma, tai yra tik neslepiamas noras laimėti prieš rusus Kinijai sąjungininkų, prieš tuos, kurie didžiuojasi ir skelbia esą galingiausi ir neklaidingiausi komunistinio pasaulio "popiežiai", ko kinai nenori pripažinti.

Mat, Kinijai komunizmas yra jos "tautinės garbės" dalykas. Jos idealas — geltonosios rasės komunistinė vėliava.

Pasikalbėjime su japonų socialistų delegacija 1964 m. Mao rusus pavadino "didžiagalviais soviništais", kurie prisigrobė žemį Sibirą ir Rytų Europoje, Rusai, jis sako, turi pasigrobę milijoną kvadratinį mylių Sibirą, kurios seniau priklausė kinų imperijai. O Rytų Europoje, sako Mao, rusai pagrobė dalį Rumunijos (Besarabija) ir dalį Rytų Vokietijos (Rytų Prūsija ir Mažąją Lietuvą, Red.), kurios gyventojus išvijo, o kitą dalį atidavė Lenkijai, kaip atlyginimą už iš šios pasigrobtas žemes. Rusai, sako, ir Suomijos pagrobė tiek, kiek norėjo.

Gaila, kad Mao nepaminėjo Baltijos valstybių.

Šį Mao pareiškimą Pravda pavadino "projektu Sovietijai suskaldyti".

Idomu, kad rusų-kinų kovą išnaudojo nuo Gomulkos pabėgę į Albaniją lenkai stalinistai, vadovaujami Nukelta į 3 pusl.

Iš pavergtos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Kalbama, kad A. Sniečkus K. ir M. Petrauskų muziejus nuvirs

Vilniuje lapkričio 24 d. įvykusiame Lietuvos kom. partijos Centro Komiteto plenumo nutarta partijos eilinių, 16-tąjį suvažiavimą sušaukti 1971 m. vasario 10 d. Įprasta tvarka, okup. Lietuvos komunistų suvažiavimai vyksta prieš Sovietų S-gos kom. partijos suvažiavimus. Toks maskvinis suvažiavimas įvyks 1971 m. kovo 30 dieną.

Lietuvos kom. partijos suvažiavime Vilniuje, be atskaitinių pranešimų, įvyks ir LKP Centro Komiteto rinkimai.

Okup. Lietuvoje kalbama, kad tie rinkimai gali būti ypatingi vienu požiūriu: į CK pirmojo sekretoriaus kėdę vietoje ilgamečio Antano Sniečkaus gali įkopti, ar tiksliau — būti Maskvos įsodintas kitas ištikimas ir net maskvinei rusinimo politikai ištikimesnis komunistas. Tokiu galėtų būti dabartinis "ministrų tarybos" pirmininkas J. Maniūšis, "sulietuvėjęs" rusas.

(E)

Kipro Petrausko namuose Kaune bus įrengtas muziejus. Ten stovės tie patys baldai, kurie stovėjo Kipru esant gyvam, bus nuotraukų albumai ir kt. Ten bus ir jo brolio Miko eksponatai.

Be Kipro ir Miko Petrauskų gyvenimui pavaizduoti skirtų eksponatų, muziejuje bus parodyti visi žymieji Lietuvos kompozitoriai, dainininkai. Muziejaus direktorius — komp. Kubiliūnas.

Mirė M. Zubrienė

Po ilgos ir sunkios ligos praėjo spalio 2 d. Kaune mirė nusipelnusi gydytoja Matilda Zubrienė, ilgąmetė I-jų gimdymo namų vyresnioji gydytoja.

Iki šiol buvo šilta

Kaune pirmą kartą pašalo ir truputį pasnigo tik tai gruodžio 20 d. Iki šiol buvo šilta ir purvas. Tokios žiemos, sakoma, seniai nebebuvę. Bet žiema tik tepasidėjo, todėl ji gali būti ir labai šalta.

Ką darė Vlikas Kudirkos reikalu

Vliko tarybos posėdyje, gruodžio 18 d. įvykusiame New Yorke, apsvaistyta visa eilė klausimų. Vliko valdybos dviejų pastarųjų mėnesių veiklos apžvalgą pateikė vicepirmininkas Juozas Audėnas ir sekretorius Stasys Dzikas, papildomą Vliko samatą referavo finansų tvarkytojas Jurgis Valaitis.

Audėnas, pradėdamas apžvalginį pranešimą, pabrėžė, kad du pastarieji mėnesiai buvo svarbūs keliais įvykiais: Tai Prano ir Algirdo Brazinskių atsidūrimas Turkijoje, Simo Kudirkos išdavimas sovietams, dar ir Vliko šeimas Chicagoje. Vliko veikla daugiausia lietė minėtus tris klausimus, nors, žinoma, buvo normaliai vykdomi ir visi kiti įsipareigojimai.

Pranešėjas priminė, Simas Kudirka buvo išduotas lapkričio 23 d. New Yorko radijo stotys apie išdavimą pirmąsias žinias paskelbė lapkričio 24 d. tuojau po pietų. Tą dieną apie 4 val. Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas telefonavo Lietuvos atstovui Washingtono Juozui Kajeckui, tačiau tuo metu jo nebuvo namie. Paskambinta Valstybės departamentu Lenkijos ir Čekoslovakijos skyriaus vedėjui Doyle Martin. Jis Valiūnui atsakė, apie įvykį esąs jau girdėjęs ir prašė jam suteikti daugiau duomenų.

Tą pačią lapkričio 24 d. 6 val. vak. susirinkusi posėdžio Vliko valdyba, nors ir neturėdama daugiau duomenų, apsvaistiusi žiaurų įvykį, tuoj išsiuntė telegramą JAV prezidentui, prašydama, kad jis pavestų pradėti įvykio tyrinėjimą, nors tuo metu dar nebuvo žinoma, kad išduotasis jūrininkas buvo lietuvis, taip pat nebuvo žinomi jo vardas ir pavardė. Tuo metu jau pavyko pasiekti atstovą Kajecką, ir jis buvo paprašytas atlikti atitinkamus žygius Valstybės departamente skubiai įvykiui iširti. Taip pat paskambinta dr. Bobeliui, naujam Amerikos Lietuvos Tarybos pirmininkui, jo prašant pradėti skubiai aiškinti įvykį. Kitą dieną tuo pačiu reikalu buvo susisiektas su Liet. Bendruomenės JAV-se valdybos pirmininku V. Volertu.

Vliko valdybos nariui Romui Keziui buvo pavesta susisiekti su amerikiečių ir lietuvių įstaigomis bei asmenimis, kad būtų kuo skubiau išaiškintas ne tik pats išdavimo įvykis, bet ir asmuo bei kitos su tragišku įvykiu susijusios aplinkybės. Kezys netrukus susisieko su tragedijos įvykio vieta ir liudininkais. Taigi, kaip pažymėjo J. Audėnas, vos tik buvo patirta apie lietuvių jūrininko išdavimą sovietams, pačius pirmuosius įvykio aiškinimo ir veiklos žygius pradėjo Vliko valdyba.

Du pakrančių sargybos aukšti karininkai, atsakingi dėl Simo Kudirkos begėdiško išdavimo sovietams. Kairėje viceadm. William Ellis, dešinėje jo štabo viršininkas kap. Brown, vidury jų išduotas Simas Kudirka.

Romui Keziui lapkričio 25 d. pavyko susisiekti su asmenimis vietoje, stebėjusiais patį išdavimą. Daugiau žinių patyrus, apie tai buvo pranešta įvairioms lietuvių kolonijoms, ir buvo raginama rengti protesto demonstracijas, siųsti prezidentui telegramas ir kt. Vliko pirmininko Valiūno, Kezio ir Vliko įstaigos telefonai buvo visą laiką apkrauti paklausimais ir suteikiamais atsakymais — jie lietuvių ir lietuvių, ir amerikiečių, ir šiaip įvairių tautybių asmenis.

Amerikos Lietuvių Taryba greit ėmėsi energingų žygių. Kad veikla nesudurtų, buvo sutarta, kad R. Kezio ad hoc suorganizuotas "Amerikos Lietuvių Akcijos Komitetas" veiks Amerikos Rytų pakraščiuose, gi ALTA visoje kitose JAV srityse. Įvyko kiek ir nesklandumų.

Lapkričio 27 d. prasidėjo demonstracijos: Clevelande — studentų rengtos, be to, Bostone, Philadelphijoje, New Yorke, vėliau Chicagoje ir kitur. Kongreso senatoriai ir Atst. rūmų nariai sakė kalbas, ne tik JAV, bet ir viso pasaulio spauda rašė apie Kudirkos išdavimą.

Vlikas gruodžio 11 d. išsiuntinėjo aplinkraštį laisvojo pasaulio bendrinėms lietuvių organizacijoms ir prašė jas per vietines JAV atstovybes siųsti prezidentui Nixonui memorandumus ir prašyti: a) kad jis viešai pareikštų, jog Lietuva, Latvija ir Estija yra nepriklausomos valstybės, Sovietų Rusijos neteisėtai okupuotos ir įjungtos į Sovietų Sąjungą, b) kad prezidentas Jungtinėse Tautose ir kitur keltų Baltijos valstybių okupacijos panaikinimo klausimą.

Vliko pirmininkas išsiuntė telegramas Kongreso Atstovų rūmų pakomisės, tyrinėjančios Kudirkos išdavimą, pirmininkui ir visiems nariams. Romas Kezys susisieko su Rytų pakraščio lietuvių radijo programų vedėjais ir prašė juos priminti savo klausytojams — siųsti telegramas minėtos pakomisės pirmininkui Wayne L. Hays ir nariams.

(ELTA)

VLIKAS RENKA MEDŽIAGĄ

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas renka medžiagą apie mūsų laisvės kovotojus Praną ir Algirdą Brazinskius ir Simą Kudirką.

Jis prašo visų lietuvių, gyvenančių įvairiuose kraštuose ir sekančių spaudą įvairiomis svetimomis kalbomis, visą medžiagą, liečiančią Brazinskius ir Kudirką, iškirpti ir tas iškarpas bei jų fotokopijas siųsti Vlikui. Reikia pažymėti leidinio (laikraščio, žurnalo) pavadinimą, datą ir leidimo vietą.

Lietuvos laisvės kovai ir būsimai jos istorijai tai yra ir bus labai vertinga medžiaga. juo labiau, kad šiuo metu jos apie Lietuvą visame pasaulyje skelbiama nepaprastai daug.

Iškarpas siųsti adresu:

VLIKAS, 29 West 57th St., New York, N.Y. 10019, USA

(ELTA)

PAŠALPOS NACIŲ AUKOMS

Chicago LB socialinio klubo žiniomis, sudarytas antras papildomas fondas Antrojo pasaulinio karo pabėgėliams. Jį tvarko Jungtinių Tautų komisaras Genevoje. Pašalpos skiriamos tiems pabėgėliams, kurie tarpe 1945 m. gegužės mėn. ir 1965 m. gruodžio 31 d. atitiko šiuos reikalavimus:

1. Buvo kacetė ar baudžiamojo stovykloje ilgiau kaip 30 dienų;
2. Buvo išlaikomas asmuo, kuris dėl sunkaus tautinio persekiojimo mirė;
3. Buvo jaunesnis kaip 17 metų, be šeimos palydos deportuotas prievartos darbams;
4. Iš jokios kitos vietos

negavo kompensacijos.

Be to, turima žinių, kad minėto fondo pašalpų gali prašyti ir tie asmenys, kurie dėl nelaimingų atsitikimų prievartos darbuose (vyras ar žmona) tapo invalidai ir dėl to vienas jų vėliau mirė.

Taip pat gali prašyti pašalpos ir tie, kurie savo laiką nepadavę prašymų pašalpoms gauti iš pirmojo fondo, ir tie, kurie jau iš jo gavo avansus.

Terminas prašymams dar nėra nustatytas, bet delsti neverta.

Jungtinių Tautų pabėgėlių komisaro įstaiga Bonn-Bad Godesberge papildomai praneša, kad prievartinis išvežimas prievartos darbui į Vokietiją II pasaulinio karo metais yra laikomas žmogaus teisių pažeidimu. Kompensacija begi yra moka-

ma tik tais atvejais, kai prievartinis darbas yra pažeidęs sveikatą bei sumažinęs darbingumą. Jeigu dėl karo pasekmių buvo pripažinta renta-pensija iš socialinės draudimo, tai kitos rentos negalima gauti. Jei prašymai asmenų, nukentėjusių nuo nacionalistinio režimo, buvo atmesti Bundesverwaltungs-amto ir neapeliuoti iki 1970 m. liepos 15 d., tai jie laikomi galutinai atmestais.

Tokie asmenys gali kreiptis į atitinkamas įstaigas ir reikalauti socialinio aprūpinimo.

Platesnių informacijų teikia LB socialinio klubo valdyba, 3548 So. Emerald Ave., Chicago, Ill. 60609, U.S.A., prisiuntus \$1 metinio nario mokesčio ir sau adresuotą voką atsakymui.

Paragink savo pažįstamus išsirašyti Keleivį. Jo kaina metams \$7.00.

PATARIAMA ĮSIGYTI

šias K. Barėno knygas:

Tuboto gaidžio metai, premijuotas romanas, 438 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.15, kietais \$3.75.

Atsitiktiniai susitikimai, 216 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50.

Imkit ir skaitykit

LIETUVOS ISTORIJA. VI-jį laidą, parašė dr. Vanda Daugirdaitė-Sruogienė, 414 psl., daug paveikslų, keli žemėlapiai, tvirtai įrišta. Knyga ne tik geras vadovėlis mokiniams, bet ją su idomu skaitys ir suaugusieji. Kaina \$6.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, Jono K. Karis, 225 psl., kaina \$5.

RASTAI — STRAIPSNIAI. ATSIMINIMAI, parašė Juozas Liūdžiūnas, 246 puslapiai, kaina \$3.00.

ANTANO ŠKĖMOS RAŠTŲ I tomas (Nuodėguliai ir kibirkštys, Sventoji Inga, Celesta, Balta drobule), įrišta, 500 psl. Kaina \$6.00.

LIETUVIŲ LITERATŪRA SVETUR, 697 psl. Joje rašo A. Vaičiulaitis apie poeziją, K. Keblys apie romaną, R. Šilbajoris apie novelę, S. Santvaras apie dramaturgiją, V. Kulbokas apie kritiką, J. Girmius meta žvilgsnį į visą tą literatūrą aplamai ir šio kūrybos laikotarpio problemas, C. Gricevičius duoda išleistų knygų sąrašą. Kaina \$10.

PAULIUS AUGIUS, 284 didelį puslapių, šio žymaus dailininko paveikslai ir A. Kurausko bei T. Valiaus straipsniai, puošniausia knyga, kaina \$17.50.

KĄ LAUMES LEME. Tai rašytojos Petronėlės Orinitaitės parašyti atsiminimai apie žymiąją poetę Salomėją Nėrį, tiek daug kalbės, 224 psl., kaina \$3.

BALADES, šitoj labai gražiai išleisto, gausiai iliustruotoj knygoj yra septynios Maironio baladės. Tai knyga, labai tinkama dovanoms. Kaina \$6.00.

Amerikos lietuvių politika, parašė dr. K. Šidlauskas, įvadas dr. P. Grigaičio, kaina \$1.50.

Ilgametis kongresmanas Mendel Rivers iš Pietų Karolinos, komiteto karo reikalams pirmininkas, mirė po širdies operacijos. Jis labai rūpinosi, kad Amerika pirmą kartą pasaulyje kaip karinė galybė.

LABAI ĮDOMUS ATSIMINIMAI

Atsiminimus visuomet įdomu skaityti, todėl siūlome įsigyti šias mūsų žinomų žmonių gyvai parašytas atsiminimų knygas:

MES VALDYSIM PA-SAULĮ, parašė L. Dovydenas, I tomas 268 psl., II tomas 24 psl. Kiekvieno tomo kaina \$4.00.

GRIZIMAS Į LAISVĘ, Stefanijos Rūkienės atsiminimų II-sis tomas, kaina kietais viršeliais \$6.00.

VERGIJOS KRYŽKE-LIUOSE, Sibiro kankinės Stefanijos Rūkienės atsiminimų atsiminimų I tomas, 443 psl., kaina minkštais viršeliais \$5, kietais \$6.

LIETUVOS VYČIO PĖSAKAIS, Juozo Strolgos idomus 1940-1945 m. atsiminimai, 176 psl. kaina \$2.00.

Viktoras Biržiška, DEL MŪSŲ SOSTINĖS, atsiminimai (1920-1922 m.), 312 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

KONTRŽVALGYBA LIETUVOJE, Jono Budrio atsiminimai, 224 psl., kaina \$2.50.

PASKUTINIS POSEDIS Juozo Audėno atsiminimai, 227 psl., kaina \$4.00.

PER GIEDRĄ IR AUDRĄ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1909-1918) IV tomas, 272 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75.

NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULĖJ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1918-1940) V tomas, 295 psl., kietais viršeliais kaina \$3.75.

To paties autoriaus tomas VI kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

LIETUVA BUDO, Stepono Kairio atsiminimai, 416 psl., kaina \$2.00.

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio, 480 psl., kaina \$2.00.

DIENOJANT, Kipro Bielino, 464 psl., kaina \$2.00.

PENKTIETI METAI, Kipro Bielino, 592 puslapiai, kaina \$2.00.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, Kazio Griniaus, I tomas, 300 psl., kaina \$2.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, dr. Kazio Griniaus, II tomas, 336 psl. kaina \$5.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA ATSTATANT, Rapolo Skipičio, 440 puslapių, kaina \$5.

DANGUS DEPESESE, 1918-1919 m. išgyvenimai, parašė Juozas Švaistas, 325 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

10 knygų už \$2

Ar buvo visuotinis tvanas, 64 psl., kaina 25 centai.

Materialistiskas istorijos supratimas, 80 psl., kaina 20 centų.

Žemaitės raštai karės metu, 126 psl., kaina 50 centų.

Juozas Stalinas, 32 psl., kaina 25 centai.

Žalgirio mūšis, parašė dr. Daugirdaitė - Sruogienė, 24 psl., kaina 50 centų.

Socializmas ir religija, E. Vandervelde, 24 psl., kaina 10 centų.

Demokratinio socializmo pradai, (S Kairio įvadas), 64 psl., kaina 50 centų.

Tavo kelias į socializmą, (Leono Blumo), 35 psl., kaina 25 centai.

Socijalizmo teorija, (M. Fiserio), 74 psl., kaina 25 ct.

Socialdemokratija ir komunizmas (K. Kauskio), 47 psl., kaina 25 centai.

Atskirai sudėjus, jų kaina \$3.05, bet visos kartu paroduamos už \$2.

Geri žodynai

Anglų - lietuvių kalbų žodynas, V. Barvyko, 590 psl. apie 30,000 žodžių kaina \$6.

Lietuvių-anglų kalbų žodynas, redagavo Karsavinaitė ir Slapoberskis, apie 27,000 žodžių, 511 psl., kaina — \$5.99.

Lietuviškai angliškai žodynas, Vilius Peteraicio, II laida, daugiau kaip 30,000 žodžių, 586 psl., kaina \$7.00.

Introduction to modern Lithuanian, parašė Dambriūnas, Klimas ir Schmalstieg, 471 psl., didžiausias ir moderniausias angliškai kalbantiems lietuvių kalbos vadovėlis, kaina \$7.

Ar skaitytos?

Kritusieji už laisvę, II tomas, parašė Vladas Ramovis, 195 psl., kaina \$4.00.

Rugėjo šeštadienis, premijuotas romanas, parašė Birutė Pukelevičūtė, 237 psl., kaina \$5.00.

Meilė dvidešimtajame amžiuje, parašė Petras Mandekis, 273 psl., kaina \$5.00.

Be namų, premijuota apysaka, parašė Andrius Norimas, 200 psl., kaina \$3.50.

Vincas Krėvė savo laisvėse, parašė Vincas Mačiūnas, 49 psl., kaina \$1.00.

Rimai ir Nerimai, Vaižganto, 55 psl. kaina \$2.00.

Asmenu, dievybių ir dievyrių VARDYNAS, surinko Anis Rūkas, 89 psl., kaina \$3.00.

KĄ LAUMES LEME (apie Salomėją Nėrį), Petronėlės Orinitaitės, 234 psl., kaina \$3.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, R. Skipičio atsiminimų II tomas, 476 psl., kaina \$7.00.

Tiesiant kelią Lietuvos nepriklausomybei, Vaižganto straipsniai, 40 psl., kaina \$1.00.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Alou, Maik!
— Sveikas, tėve! Pasakyk, kas girdėt.

— Aš, Maiki, noriu, kad tu man pasakytum. Vot, išvirozyk, kas ten pasidarė Ispanijoje? Ar jau komunistai ir ją užvaldė?

— Ne, tėve. Ispaniją valdo diktatorius Frankas. Jis — katalikas.

— Negali būt, Maiki!
— Bet taip yra, tėve.

— Ale gazetos rašo, kad tenai kunigus areštuoja. O katalikų valdžia to nedarys.

— O vis dėlto daro, tėve. Kunigus ne tik areštuoja, bet ir baudžia. Neseniai pasodino kalėjimui penkis dvasiškius. O dabar nuteisė 16 baskų 700-tams metų kalėjimo ir 6 iš jų pasmerkė mirties. Tiesa, ne visi jie kunigai, bet visi karšti katalikai.

— Aš, Maiki, nesuprantu, ką reiškia 700 metų kalėjimo. Juk žmogus negali tiek gyventi.

— Iš tikrųjų, tėve, sunku tokį teismo žiaurumą suprasti. Bet tai parodo, kiek valdžia gali būti įsiutusi prieš opoziciją. Jūs teisė kariuomenės teismas. Net ir tiems, kuriuos nuteisė mirti, pasakyk "dvigubą" mirties bausmę — sušaudyt po du kartus.

— Ar jau sušaudė?

— Ne. Šį sprendimą diktatorius Frankas sušvelnino — mirties bausmę pakeitė kalėjimu.

— Nu, tai pasakyk, kodėl valdžia taip prieš juos įniršus.

— Todėl, kad jie nori nuo Ispanijos atsiskirti ir sudaryti nepriklausomą baskų valstybę.

— Bet kodėl jie nori atsiskirti?

— O kodėl Kanados prancūzai nori atsiskirti nuo Kanados? Kodėl lietuviai nori atsiskirti nuo Sovietų Rusijos? Todėl, kad nenori būti valdomi kitų, nori būt nepriklausomi. Ispanijos baskai taip pat nori nepriklausomybės.

— Ar tai jie ne ispanai?

— Ne, tėve, jie visai kitos tautybės žmonės.

— Aš apie tokią tautybę dar negirdėju. Miki.

— Apie baskus lietuviai nedaug nežino, tėve, nes mūsų spauda nedaug apie juos rašo, o vis dėlto vertėtų žinoti, juo labiau, kad ir patys lietuviai veda panašią kovą už nepriklausomybę. Baskai kovojo jau nuo 1893 metų. Jie turi stiprią organizaciją, kurios skyriai veikia ir užsieny, ir Ispanijos požemy. Kovai vadovauja daugiausia jų dvasiški. Kai 1969 metais penki kunigai buvo nuteisti kalėti po 12 metų, jų organizacija paskelbė manifestą, kaltindama Franko diktatūrą suimtųjų baskų kankinimu. Ji apskundė Ispanijos valdžią Jungtinių Tautų organizacijai ir tarptautiniam Raudonajam Kryžiui. Dėl to manifesto ir skundų Franko valdžia daugiausia įsiuto ir pradėjo į platintuosius areštuoti. Buvo suimta daugiau kaip 100 žmonių, jų tarpe apie 40 kunigų. Dėl tokio dvasiškių persekiojimo Vatikanas pareiškė Franko valdžiai atstūrą, nurodymas kad tai laužo 1953 metais pasirašytą konkordatą, kuris garantuoja kunigams asmeninę neliečiamybę. Einant konkordato garantijomis, policija neturi teisės kunigų paliesti, ir civilinis teismas neturi galios kunigą teisti.

— Bet sakai, kad vistiek nuteisė, ar ne?

— Franko valdžia, tėve, surado būdą konkordatą apginti. Ji visas kunigų bylas išsprendė iš civilinių teismų ir paskelbė jas į kariuomenės teismus, kurių konkordatas neliečia. Todėl suimtieji kunigai dabar atiduodami kariuomenės teismams ir todėl taip žiauriai suimtieji baudžiami — "dvigubomis" mirties bausmėmis arba keletais šimtais metų kalėjimo. Kaltinamuosius vadina "terroristais", "banditais" ir kitai.

— Maiki, man nesinori tikėti, kad katalikiška Ispanijos valdžia kunigus vadintų "banditais".

— Bet tai negali būt pra-

UŽ KEPURĘ 5 METAI KALĖTI

Maskvos milicijos viršininkas Konejevas paskelbė, kad už kepurės pavogimą arba sumainymą viešose vietose gresia kalėjimas iki penkerių metų. Pravdoje net paskelbti jaunuoliai, kurie už kepurės išnešimą arba už ne savos užsidėjimą restoranuose, dirbtuvėse, klubuose jau buvo griežtai nubauti. Matyti, žiemai atėjus, kepurės labai pabrango, ir jų vogimas padažnėjo, todėl reikia labai griežtų priemonių su tuo reiškinio kovoti.

Sovietuos ta proga juokaujama, kad dar ir dabar ten kepurė brangesnė už žmogaus galvą...

simanymas, tėve, nes tai praneša atsakinga "Reuters" žinių agentūra.

— O kada baskų tauta atsirado Ispanijoje? Ar tu gali man pasakyti?

— Aiskų žinių nėra, tėve. Pasiremiant įvairiais istoriniais daviniais, yra spėjama, kad apie 500 metų prieš Kristaus gimimą toje vietoje, kur dabar Ispanija, gyveno įvairių genčių: iberai, keltiberai, keltai ir kiti. Tačiau baskų vardas dar nebuvo žinomas, tik išlikę vietų pavadinimai esą panašūs dabartinių baskų kalbai. Iš to spėjama, kad tarp kitų genčių tenai galėjo gyventi ir baskai. Vokiečių mokslininkas W. von Humboldt (1821) taip ir sako, kad baskų kalba tais laikais buvo vartojama visoje Ispanijoje. Bet nuo to laiko praslinko daug amžių, praėjo daug karų, daug svetimų invazijų ir visokių permainų, ir šių dienų baskai gal jau nėra tikrieji baskai, o kelių ar keliolikos genčių mišinys. Vis dėlto tyrinėtojai sako, kad baskai yra visai kitokie žmonės, negu jų kaimynai — nematyti jokių giminių ryšių. Kita kalba, kitokie papročiai, net ir trobesių statyba kitokia: namukai statomi dviejų aukštų, priešakinė siena iš medžio, o šonai ir užpakalis iš akmens. Apačioje laikomi gyvuliai, o į antrąjį aukštą žmonės lipa kopėčiomis iš lauko. Baskai labai išlidūs, daug apie save mano, ir kiti jiems nesą lygūs. Jų kalba esanti gražiausia, jų tauta seniausia, ir jie protinai už kitus. Kai dėl jų kalbos, tai kalbininkai randa joje panašumų ugrofinių kalbų grupei, kuriai priklauso suomių ir vengrų kalbos. Baskai vadina save **eskaldunakais**, o savo šalį — **Es-kual** — Herria. Ir jie nori ją išlaisvinti, dėl to juos areštuoja ir baudžia mirtimi.

— Denkiu, Maik, kad paaiškinai, ko aš nežinojau.

TRUMPI SIJONAI KENKIA DARBINGUMUI

New Yorko Serge Birn bendrovės viceprezidentas Nolan apskaičiavo, kad jaunų įstaigos tarnautojų moterų trumpi sijonukai labai kenkia produktingumui, sumažindami darbo našumą 15 nuosimčių.

"Vyriškos tarnautojas kasdien sugaista vieną darbo valandą vaikščiodamas į šaldytuvą vandens arba į bylių spintą, kad galėtų pasišiurėti į savo bendradarbių moterų kūno apatinę dalį", sako Nolan. Savo išvadą jis remia keturių draudimo įstaigų ir vieno banko 1,500 tarnautojų ilgesniu stebėjimu.

Nolan apskaičiavo, kad "normalus, sveikas amerikietis vyras turi kas valanda mažiausiai po 10 tokių skersakiavimų, kurie trunka vidutiniškai po 49,14 sekundžių ir sumažina jo darbingumą apie 15 nuosimčių".

TAI BENT "MEILĖ"!

Amerikiečių spaudoje randame 10 metų berniuko laišką, kuriame jis prašo patarimo, kaip išsigelbėti nuo nepageidaujamos "mylimosios", kuri jam nepaprastai kenkia. Ta mergaitė gyvenanti kitoje pusėje gatvės ir jam beveik be pertraukos skambinanti telefonu. Tėvai barasi, o jis negali jokiais maldavimais jos atskratyti. Jeigu neatsiliepiąs telefonu, tai ji ateinanti ir skambinanti į duris, o duris atidarius, įbėganti į butą ir jį be žodžių žiūrėti. Kai tėvai ją išvaro ar išmeta, tai ji grįžta vėl atgal, o pro duris neileista, vėl be pertraukos skambina telefonu. Ji sudariusi jam tiek nemalonių, kad esąs visiškoj desperacijoje. Svarbiausia, kad ji jam visiškai nepatinkanti, neturėjęs su ja jokio pokalbio ir nenorįs nė į tą kitą pusę gatvės žiūrėti. Taigi, kaip jis turįs gelbėtis nuo tokios jam visai nepažintos meilės ar draugystės?

Į tą laišką nei redakcija negalėjo paguodžiančiai atsakyti, tik patarė bent pakeisti telefono numerį...

GERIAUSIA DOVANA!

Dovanokite savo draugams ir bičiuliams metinę Keleivio prenumeratą. Jums atsieis tik \$7, o tas, kuriam ji bus dovanota, per metus kas savaitę gaudamas Keleivį, jus tikrai atsimins.

Tik ką dabar išėjo iš spaudos kun. M. VALATKOS
parašyta knyga

Už laisvą lietuvi

Knyga iškelia ir nagrinėja daugelį išeivijos ir Lietuvos klausimų. Ji turi 408 puslapius, kainą \$5.00. Gaunama

šiuo adresu:

Kun. M. Valatka
1743 N. Sumer Ave.,
Scranton, Pa. 18508.

VISAME PASAULYJE GARSUS BREVETTA T A AŠARINIŲ DUJŲ PISTOLETAS

Šis ašarinis pistoletas yra visiškai panašus į tikrąjį revolverį. Jis labai naudingas žmonėms, kurie dirba vienišiose vietose ir yra reikalingi apsaugos. Vyras tą ginklą gali duoti savo žmonai, ir dukterim naktį apsaugoti. Daug pramonės įmonių jį naudoja, išsivys sulaikyti užpuolikus, bet jo nesužeidžia amžinai. Jam laikyti nereikalingas leidimas, bet jis neparduodamas nepilnamečiams. Vieną kartą užtaisius, iššaujami 6 šoviniai. Su pistoletu siunčiami 6 šoviniai pilni ir 6 nepilni praktikai. Pinigai sumokami iš anksto. Į pistoletą kainą įskaičiuota 12 šovinių ir persiuntimo išlaidos.

UŽSAKYMO BLANKA

Užsakydami prie norimo revolverių ir šovinių kiekio

stovincia žvaigždute apveskite ratuką.

* 1 Gun-unit — \$15.00	Gas Shells \$2 per box
* 2 Gun-units at \$14.50 ea.— total \$29.00	* Extra Boxes of Blanks — \$1.25 per box
* 3 Gun-units at \$14—\$42.00	* Holsters \$2 each.
* 4 Gun-units at \$13—\$52.00	Visa tai siunčiama drauge su revolveriu ir apmokamos persiuntimo išlaidos.
* 6 Gun-units at \$12—\$72.00	
* Extra Boxes of Tear	

CHEROKEE INSTITUTE

Dept. KL 70
5920 Nall Avenue
Shawnee-Mission, Kansas 66202

MŪSŲ SKAITYTOJAMS

Nors ir labai nemalonu, bet, rimtų priežasčių verčiami, turime pranešti Jums, mieli skaitytojai, kad 1971 metų Keleivio metinė prenumerata yra pakeliama iki 7 dolerių, o pusei metų — iki 4 dol.

Ne paslaptis, kad paskutiniiais metais medžiagų, mašinų pataisymų, važmos ir visos kitos kainos bei mokesčiai taip pakilo ir vis dar kyla, kad senom prenumeratos kainom jau nebeįstengiame visų skylių užkaišioti.

Mes tikime, kad Jūs suprasite šią padėtį ir dėl vieno pakelto dolerio neatstumsite savo seno bičiulio Keleivio nuo savo durų ir nenutrauksite su juo draugiškų ryšių.

Keleivio administracija

JAU IŠSPAUDINTAS

"KELEIVIO" 1971 METŲ

Kalendorius

Jį redagavo Stasys Michelsonas

Kalendoriaus kaina \$1.50

(Jei kas mokėstį siųs pašto ženklais, tai ne stambesniais kaip 10 centų vertės)

Visuomet "Keleivio" kalendorius buvo tikra enciklopedija — visokių naudingų žinių šaltinis. Toks bus ir šis kalendorius. Nesivėlinkite jį išsirašyti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway
So. Boston, Mass. 02127

JUODOJO PASAULIO SUKILIMAS

Ką tik išleista knyga, kurią parašė St. Michelsonas. Joje kalbama apie tai, kas yra to juodojo pasaulio rasė, kada ir kokių būdu ji buvo pavergta, kodėl ji ilgai tylėjo, kodėl sukilo ir t.t. Visi šitie ir kiti susiję su juodąja rase klausimai šiandien yra opūs, todėl įsigykite šią knygą. Jos kaina tik \$2.00.

Apie ją "Europos Lietuvis" tarp kitko rašo:

"...S. Michelsonas duoda mums ir po žiupsnį geografijos ir istorijos, paskalbą apie senovės karus ir kultūrą, papročius ir religijas, pavergimus ir sukilimus. Dėl to jo knyga, tiesa, nors ir nedidelė, išvirsta į enciklopediją, kurios su įdomumu pasigauna noris su Afrika susipažinti, bet šiaip su knygomis neapsikroves. Svarbiausia, kad skaitytojas tuose aprašymuose užtikis visokių vaizdingų ir įsimenamų pavyzdžių. Pavyzdžiui, labai įdomus Etiopijos aprašymas — visos karaliaus tuštybės, kurios kainuoja milijonus, ir bausis įžeidimas, jei tą kraštą norima laikyti juoduju. Apie negrų tautas, jų gyvenimo būdą ir papročius taip pat surinkta nemaža įdomybių.

Apie trečdalis knygos paskirta nušviesti Amerikos negrų gyvenimo praėjimą ir dabartį. Knygoje aprašytos ir žymiausios negrų riaušės."

Ką tik gavome:

Mes valdysim pasaulį, L. Dovydeno atsiminimai, du tomai. I tomas 268 psl., II t. — 248 psl. Kiekvieno tomo kaina \$4.00.

Laumė Daumė, eiliuota pasaka vaikams, gausiai iliustruota, parašė Stasė Petersonienė, 63 psl., kaina \$4.00.

Radvila Perkūnas, istorinė pjesė, parašė Balys Sruga, 130 psl., kaina \$4.00.

Versmės ir verpetai, akimirkų - straipsnių rinkinys praeities ir artimų dienų aktualiais klausimais, parašė Bronys Raila, 351 psl., kaina \$5.00.

Bažnyčia ir pasaulis, Bažnytinio gyvenimo kaita po II Vatikano susirinkimo, parašė Antanas Maceina, 155 psl., kaina \$2.00.

Geroji vasara, romanas, parašė Česlovas Grincevičius, 261 psl., kaina \$5.00.

Nuo krivulės iki raketos, Lietuvos paštininkų atsiminimai, redagavo Antanas Gintneris, 538 psl., kaina — \$5.00.

Nemunas teka per Atlantą, Vytauto Alanto 5 novelės, 263 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.00, kietais \$3.50

Mūsų mažoji sesuo, Antano Vaičiulaučio apysaka, 104 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.00.

The Forest of Anykščiai, Antano Baranausko lietuviškas tekstas su Nado Rasteno angliškų vertimu ir Juozo Tininio įvadu, 61 psl., kaina \$3.00.

Lietuvių pasakos, parašė Herman Sudermann, išvertė V. Volertas, 132 psl., kaina \$3.00.

Aitvarai ir giria, Jurgio Gliaudos romanas iš partizanų veiklos, 254 psl., kaina \$4.50.

Dialogas su kraštu, Aki mirksnių kronikos, antrą knygą, parašė Bronys Raila, 560 psl., įrišta, kaina \$7.00.

Išdžiūvusi lanka, 18 novelių, parašė Aloyzas Baronas, 224 psl., kaina \$4.50.

Elegiški Stepono Kolupailos niekintojai, parašė Ksaveras Kaunas, 52 psl., kaina \$1.00.

MOTERŲ SKYRIUS

KAZYS BARĖNAS

ŽVIRBLIAI

(Tęsinys)

Su artėjančiom Kalėdom Veronikos dėmesys nuo žvirblių nukrypo į žmones. Žvirblių ji neužmiršo — jie vis gaudavo savo duoklę rytą ir vakarop, kad dar prieš eidami miegoti pasistiprintų. Kostas, tiesa, vieną kitą kartą pasibaisėjo, kai masės žvirblių supuldavo lėsti. Juda kruta vienas šalia kito — tikra jam baisybė. Bet Veronikai patinka, kad ji gali tuos gyvus padarus pasotinti. Gyvas daiktas, sako ji, valgyti nori, pats neranda, ir reikia jam padėti.

Žmonės irgi nori valgyti ir pakalbėti ir jausti, kad kiti vertina ar bent supranta juos. Jeigu žvirblis čirksteli, pamatęs sauja trupinių, ir sujaudintas šoktelėja artyn, tai kaip jaustųsi, pavyzdžiui, Mašalis, jei Šventariai pakviestų jį šventėms pas save? Nors švenčių metu, nors vien Kūčių vakarą žmoniškai pavalgytų ir pasijustų ne toks vienišas.

Šventarienė pažįsta Mašalį jau kelinti metai. Kai ji nuėjo į tą metalo fabriką George Garnet & Sons, ten jau rado Mašalį, kuris iš šlaviko ir visokių atliekų vežiotų neseniai buvo pakeltas į transporto darbininką. Kartais jis vienai kitai dienai dingdavo iš fabriko, o tai reiškė, kad jis kažkur kilnoja sunkias dėzes — gal pakrauna į sunkvežimius apdirbtas masinų dalis, o gal pasiūstas kur nors su šoferiu net į kitą miestą ar į uostą. Sunkaus sudėjimo Mašalis tiko tokiems darbams. Veronika pati matė, kai pietų metu jis prie sunkvežimio rodė kitiems darbininkams savo jėgą. Dėžę vis imdavo ir keldavo dviese, bet Mašalis pastūmė šoferį į šalį ir pats vienas griebė krauti. Vyrai stovėjo, žiūrėjo ir juokėsi.

— Antanuk, nepatrūk, — praeidama pasakė ji ir nutoldama išgirdo jo atsakymą:

— Ne, ponias.

Mašalis buvo stiprus, ir tas dėžių kilnojimas Veronikai tuomet visiškai tuo įtikino. Bet jis atrodo visad toks vienišas. Kur gi jis, po teisybei, pritaps, jei net Veronikai sunku su juo susikalbėti! Ji matė valgykloje ir fabrike, kai jis stengiasi išsipašakoti anglų kalbos žodžiais, bet greit jo klausytojų dėmesys nukrypsta kitur — Antaniukas pasakojasi tik vienas sau, dar ir nusijuokdamas. O Veronika ištempusi ausis klausosi, kai jis kalba lietuviškai, ir vistic sunkiai sumeta, ir ne dėl to, kad jis nesugebėtų sudaryti sakinių. Labiausiai sunkina suprasti tas jo staigus šokinėjimas nuo vieno dalyko į kitą ar jo smulkmeniskumas. Bet jis klusnus. Kai reikia nuo mašinos patraukti dėžę su nušifuotais metalo gabalais ir pasitempti sau kitą, Veronikai visada sunku. Jei Mašalis būna kur nors netoliese, tai prišoka net ir neprašomas pagelbėti. Dabar Veronika jau įpratę ir pasiūksti jį.

— Antaniuk!

Pro užimą ir trenksmą tas jos šuktelėjimas ne visada girdimas. Tai ji šuktelė ir dar stengiasi pagauti Mašalio žvilgsnį ir tada mosteli jam ranka.

— Baigėt žaisliukus? — anądien sako jis Veronikai.

— Ne, čia ne žaisliukai, Antaniuk.

— Gražūs gabaliukai. Jei dar labiau supiaustytum tokiuos pailgaus gabalais, tai išeitų kulkos. Paf, paf, paf! — ištiestu pirštu jis vedžioja, lyg šaudydamas. — Paf, paf, ir nėra.

— Ko nėra?

— Paf, paf, paf! Žinot, ponias, mano šeiminkė tai tikras velnias. Jei turėčiau šautuvą, tai būtų jai paf, paf, paf. Tų kulkelių prisirinkčiau fabrike...

— Čia ne kulkos, Antaniuk, — juokiasi Veronika ir grįžtasi prie savo mašinos.

— Aš manau, kad kulkos. Dar perskelk, ir bus kulkos. Gal didesniems šautuvams kulkos.

Veronika net nežino, kam bus panaudoti tie metalo gabaliukai, kuriuos ji šlifuoja. Bet tai ne kulkos. O tas didysis Mašalis, matai, paleidžia į darbą savo vaizduotę. Jau

Prezidento duktė Tricia Nixenaitė ir jos skelbiamas sužadėtinis Finch Cox, Harvardo universiteto studentas.

Jovaras

PAVASARIO RYTAS

Sučiulbo pragydo aukštai vieversiai,
Aartojai jau rengias į lauką.
Siūbuoja banguoja balti debesiai,
Lyg valtyt ant Nemuno plauko.

Saulutė močiutė pakilo aukštai
Nuo pievų rasų sidabrinių,
Išsvaidė išskleidė ji šviesą antai
Lig pat pakraščiu vakarinių.

Raliuoja dūduoja rageliai dū-dū,
Žirgai ir galvijai, pulkeliai žąsų
Tik žvengia, mauroja, gagna.

Sujudo sukrauto, kas gyvas, smagiai, —
Artojai į dirvą išjoja.

Skrajoja paukšteliai ir gieda gražiai,
Ir čiauska, sparneliais plasnioja.

Pasėjo, akėja kaimiečiai javus,
Furena žemelę tą juodą;

Jų darbas ir triūsas be vaisiaus nebus;
Tą viltį — jiems prakaitas duoda.

Jonas Kriščiūnas - Jovaras gimė 1880 m. sausio 12 d., taigi kitą antradienį sukaks 91 metai, mirė 1967 m.

BŪKIME VISUOMET JAUNI. RYZTINGI IR KIE.

TAI TIKI, KAD MŪSŲ KOVA BUS LAIMĖTA.

STEPONAS KAIRYS

ne pirmas kartas ji tai pastebi. Anądien valgykloj jis sėdėjo prie stalo prieš ją, išsirebė pasigardžiudamas sriubą, suvalgė mėsą su bulvių koše ir ilgai gnaibė šaukštą po rupinėlį pudingą, užliedamas salsterinčiu skysčiu.

— Aš tokio ėdalo nevalgyčiau, kiek tik jie čia iškepa, — tarė jis Veronikai.

— Nepasakei anksčiau, būčiau savo poreiją atidavusi, — pagailėjo Veronika, kuri to pudingą nemėgo, o valgė tik tartum iš pareigos.

— Aš valgyčiau ir valgyčiau. Man patinka. Daug valgyčiau. Parsineščiau namo, tašyčiau vakare ir rytą, įsidėčiau į fabriką su arbata užkasti. Aš, ponias, mėgstu valgyti. Aš po karo, kai atėjau į stovyklą, gavau duonos višą kepalą, valgiau, valgiau ir žiūriu, kad nėra. Valgiau, suvalgiau ir galvoju atsisėdęs, kur ta mano duona dingo. Aš ir kariuomėrį vis turėjau bėdos: kiek duoda, tiek suvalgiau. Kiti dalį suvalgo, o kas lieka, tai gnaibo po trupinį ir kitą ir trečią kartą. O aš iš karto sušveičiu ir einu. Nei man nešioti, nei man rūpintis. Aš ir panešti daug galiu. Būdavo, pas tėvą...

(Bus daugiau)

Teisės patarimai

Advokatė dr. M. Sveikauskienė sutiko atsakyti į keleivio skaitytojų klausimus teisės reikalais. Tie klausimai turi būti bendro informacinio pobūdžio. Klausimus ir atsakymus spausdinsime šiame skyriuje. Laiške reikia pažymėti, kad esate Keleivio skaitytojas.

Klausimus prašome siųsti tiesiog šio adresu:

Dr. M. Sveikauskas, Attorney at Law,
Co-operative Bank Plaza
1864 Centre Street
Boston, Mass. 02132

Klausimas.

Mūsų motina yra 79 metų amžiaus. Tėvas mirė prieš 30 metų. Esame trys vaikai, visi vedę ir turime savo šeimas.

Tėvui mirus prieš pat karą 1938 metais, turėjome daug vargo prikalbinti motiną sudaryti pas advokatą testamentą. Tėvas buvo palikęs tris namus ir visokio kito turto: stocks, bonds ir pan. Motina labai spyres, nenorėjo testamentą rašyti, matyti, bijojo, kad, surašiusi testamentą, tuoj ir numirs. Tiesa, reikia dar pridėti, kad tėvo viskas buvo palikta ne vaikams, o motinai.

Sudariusi tą testamentą pas advokatą, motina, matyti, įsitikino, kad nuo to nemirsi, ir, be to, jai patiko, kad galinti savo galia parodyti vaikams. Pradėjo tą testamentą beveik kasmet keisti. Susipykusi su viena marčia, nubėga pas savo advokatą ir liepia vieną sūnų "išimti" iš testamentą. Susipykusi su žentu, tą patį padaro su dukterim. Kad ji tai padarytų nieko mums nesakiusi, dar būtų pusė bėdos, bet kas kartą apie tai mums praneša ir grasina, kad viską paliksianti sėtimiesiems.

Per tiek metų mes jau visi pripratome prie jos išdaičių ir per daug nesirūpinam. Bet pastaruoju metu turėjome didelę nemaloniją staigmerį. Motinos advokatas, kuris yra ir mūsų geras pažįstamas, mums konfidencialiai pasakė, kad motina neseniai sudarė visai kitokį testamentą. Ji palikusi viską savo dukteriai, mūsų seseriai, o mums, broliams, po vieną dolerį. Taip pat ji palikusi keletą tūkstančių dolerių labdaringoms organizacijoms. Ji taip pat palikusi "bonds" sesers vaikams, bet kitiems savo vaikams — nieko.

Advokatas mano, kad ji žinanti, ką daranti. Bet mes, vaikai, ją geriau pažįstame. Mums atrodo, kad jai pasidarė galvoj negerai. Jeigu ji numirtų testamentą nepakeitusi, tai tektų taisyti po teismus, ir tas brangiai atsieitų. O šiaip su ja dabar kalbėtis mes bijome, nes advokatui prizaidejome nieko jai apie tai nesakyti, kitaip ji labai supykty ant jo.

Ką Tamsta mums patartumei daryti? Ar dabar pradėti reikalą judinti, ar laukti, gal ji dar testamentą paliks?

Skaitytojai

Chicago, Ill.

Atsakymas

Tamstų motina turi teisę palikti savo turtą, kam nori. Niekas negali to jai uždrausti. Kitas, žinoma, yra reikalas, kai kyla klausimas, ar ji yra sveiko proto. Jos amžius nieko nereiškia. Senesni žmonės gali būti ir būna "kompetentingi" ir puikiai žino, ko jie nori ir ko jie nenori daryti.

Patarčiau Tamstom pasikalbėti su motina ir ją paklausti, ar ji yra sudariusi naują testamentą. Jeigu ji pati jums pasakys, kad yra sudariusi naują testamentą, Tamstos turėsite progos su ja šį reikalą svarstyti. Sakot, kad ji grasina ir pasakoja, jog keičianti savo testamentą. Tokiu būdu prileidžiu, kad ji neturės noro slėpti dabartinio savo testamentą turinio smulkmenų. Jei ji nenorės kalbėtis dėl testamentą, tada nieko nepadarysite.

Jai mirus, nepakeitus testamentą, Tamstos, žinoma, galite teismo keliu dėti paštangą testamentui "sugriauti". Tačiau galiu Tamstoms dabar pasakyti, kad tai nėra lengvas reikalas ir dažnai nesėkmingas. Jei Tamstoms atrodo, kad jai "galvoj negerai", tai toli gražu nereiškia, kad Tamstų motina yra nekompetentinga testamentui sudaryti. Vadinamas "testamentary capacity" nereiškia, kad žmogus yra tokio šviesaus proto ir nieko neužmiršta, kaip kad jis yra buvęs jaunystėje. Užtenka to, kad jis turi bendrą nuovoką apie savo turtą ir savo "palikuonis". Faktas, kad Tamstų motina yra palikusi keletą tūkstančių labdaringoms organizacijoms ir kad ji arksčiau neturėjusi tokio noro, mano nuomone, rodo, kad Tamstų motina yra labiau dvasiškai subrendusi ir įėjusi altruistinių sentimentų.

Nėra tokio įstatymo, kuris verstų tėvą arba motiną palikti turtą lygiomis tarp savo vaikų. Motina, pavyzdžiui, gali būti tos nuomonės, kad Tamstų seseriai yra labiau reikalinga materialinė parama, negu Tamstoms. O gali būti, Tamstų sesuo labiau rūpinasi savo motina, negu Tamstos, sūnūs.

Nežinodama visų aplinkybių, negaliu pasakyti, kas yra "teisingas" ir kas "neteisingas". Galiu tik tiek pasakyti: jei motina kalbės, visuo met yra naudinga tuos reikalus aptarti ir apsvaryti. Jei ji neturės noro šiuo reikalu kalbėtis, — Tamstos nieko negalite padaryti, o turite palikti reikalus taip, kaip jie yra.

PASIBAIGE \$30 MIL. BYLA

Vakarų Vokietijoje pasibaigė byla, kuri tęsėsi pus-trėčių metų. Teisiami buvo Chemie Grunenthal vaistų bendrovės vadovybės nariai. Jie buvo kaltinami neatsargiai išleidę į rinką Thalidomide vaistus, kuriuos vartojusios moterys gimdyvės pagimdė sužalotus kūdikius — be rankų, be kojų ar su kitokiais kūno trūkumais. Kitos, vaistus vartojusios nerams nuraminti, visai savo kūdikius prarado.

Bendrovė minėtus vaistus į rinką paleido 1957 m. ir tik 1960 m. pavasarį pasigirdo pirmieji balsai, kad tie vaistai pavojingi vartoti. Bendrovė ilgai nekrepė dėmesio į gydytojų pranešimus apie Thalidomine žalingumą, ir tik tada, kada ją užplūdo tokie įspėjimai iš visu pusių, vaistai buvo išimti iš apyvartos.

Bendrovei buvo iškelta byla. Byloje liudijo apie 100 liudininkų, jų tarpe įžymūs ekspertai iš užsienio. Prirasyta daugiau nei milijonas popieriaus lapų.

Teismas pripažino, kad bendrovės vadovybė nebuvo pakankamai atsargi išleidama į rinką minėtus vaistus, bet baismės jai nepasiskyrė. Teismas tik patvirtino bendrovės sutikimą sumokėti nukentėjusiems \$28.1 mil. ir \$1.6 mil. teismo išlaidų.

Thalidomine pasirodė labai geras vaistas nervams nuraminti. Jį labai pamėgo gimdyvės, todėl jos daugiausia ir nukentėjo. Kiek tokių nukentėjusių yra, tiksliai niekas nežino, bet yra duomenų, kad dėl to vaisto vartojimo sužalotų kūdikių buvo apie 6,000. Iš jų 2,000 gyvų. Jiems ir priteista ir bus sumokėta \$27 mil., tai yra po \$19,000 kiekvienam.

Dar \$1.1 mil. bus sumokėta 800 suaugusių, kurie, tuos vaistus vartodami, neteko nervų.

Vaistai buvo pardavinėjami Vokietijoje, todėl ten vokiečiai ir tenkentejo. JAV tie vaistai nebuvo leisti platinėti. Už tai amerikietės gali būti labai dėkingos Vaistų kontrolės įstaigos pareigūnei dr. Frances O. Kelsey, kurios žinioje buvo tas reikalas ir kuri uždraudė Thalidomine pardavinėti. Yra žinoma, kad JAV-se dėl tų vaistų vartojimo tebuvo pagimdiję tik 19 sužalotų kūdikių. Jų motinos tų vaistų gavo privačiai iš savo pažįstamų Vokietijoje.

JUK NETURITE?

Petronėlės Orintaitės eiluotos apysakos "Teofilė nuo Kražantės". Keleivio administracijoje ją galite rauti už \$2.00.

LIETUVIAIS ESAME MES GIME. Lietuvių dainynas. 100 dainų su gaidom dainavimui ir pianinui. Sudarė Juozas Zilevičius, kainą \$4.50.

ZVILGSNIS Į PRAEITĮ. K. Žuko, 476 psl., kainą \$5.

VYSKUPO P. BUCIO ATSIMINIMAI. I tomas, 320 psl., kainą \$3.50, II tomas 282 psl., kainą \$3.50.

KAS GIRDĖTI NEW YORKE

LDD susirinkimas

Gruodžio 20 d. įvykusia-me Lietuvių Darbininkų draugijos susirinkime perrinkta kitiems metams valdyba. Joje pasiliko iki šiol buvusieji nariai: pirmininkė Br. Spūdienė, išdėstius P. Mačys, finansų sekretorius St. Briedis ir sekretorius A. Sateika. Naujai išrinktas pirmininko pavaduotojas A. Mačionis ir izdo globėja M. Vasilickienė.

Br. Spūdienė pasidalino įspūdžiais iš buvusio Balfos seimo Bostone. Seimo posėdžiai buvę našūs, tvarkingi. Skoningai ir gražiai buvo paruošta bendra seimo narių vakarienė, kurioje svečių susirinko apie pora šimtų.

Balfos seimas vyko tuo metu, kai iš Sovietijos laivo buvo pabėgęs Simas Kudirkas, bet gražintas. Tą dieną Bostone buvo didelė demonstracija, kurioje dalyvavo ir seimo nariai.

Adv. St. Briedis pranešė, kad turi rūpesčių dėl LDD mirusio nario V. Kalvelio palikimo. Savo testamentu jis paskyrė ir Lietuvoje gyvenančiam broliui bei jo dviem vaikams kiek pinigų, bet tie pinigai turi būti išmokėti siuntiniais. Tėvas su sūnumis per samdytus advokatus pranešė, kad jie daiktų nepriimsią, ir prašo išsiųsti testamentu numatytus pinigus. O vienas iš jo sūnų, "karingas" gimnazijos mokytojas, atskiru laišku pranešė, kad jie amerikinių skudurų nepriimsią, kad reikia klausyti jų paskirto advokato ir išsiųsti pinigų.

Testamento keisti negalima. Jeigu jame už numatytą pinigų sumą turi būti nupirkti daiktai, kokių jų gavėjas panorės, tai reikia ir vykdyti. Be to, Vilniuje veikia vadinamoji dolerinė parduotuvė, kurioje už dolerius galima daug ką pigiau nusipirkti ir tokių prekių, kurių vietos rinkoje nėra. Bet iš Lietuvos įgaliotą advokatą taip pat nesutinka su tokiu pasiūlymu. Jis net nežino, kad tokia parduotuvė esanti.

Ta byla dar nebaigta. Ji vėl bus teisme svarstoma. Miręs Vincas Kalvelis norėjo Lietuvoje gyvenančiam broliui gražiai padėti, kad tie pinigai, kurie testamentu numatyti, tikrai patektų į brolio rankas daiktais, o ne pinigais. Dabar iš to palikimo maža kasa beliks, nes už bylos vedimą advokatas savo dalį taip pat atsiims. Lietuvos advokatas, kuris įgaliojo vietinį advokatą, aišku, taip pat tūsiomis tos bylos nepalėis, ir į jo piniginę dalis nuhyrės.

Galima spėti, kad Lietuvos okupantai verčia tokių palikimų reikalauti grynais pinigais, nes Kremlui labai reikalingi doleriai. Taip bylinėjantis, didelė dalis pinigų tenka vietos advokatom, o tik likučiai gavėjui išmokami mažaverčiais rubliais.

Idomu, kuo šioji byla pasibaigs. Gal būtų, teismas įsakys testamentu numatytus pinigus įdėti į depozitą ir laukti, kol giminės apsispręs palikimą atsiimti siuntiniais vietoj grynų pinigų. Jeigu tai priklausys nuo jų noro, o ne nuo okupantų valios.

Simo Kudirkos bylos atgarsiai

Šiuo metu New Yorke gastroliuoja maskviniai ledo sportininkai. Sekantis jų scenoje pasirodymas bus lietuvių jaunimo ir kitų piktuojamų, ir bus platinami atsišaukimai, raginantieji sportininkus pasilikti JAV.

V.

BALTIMORE, MD.

Pagerbs Nadą Rasteni

Čia nuo 1924 m. (su maža pertrauka) gyvena poetas Nadas Rastenis, čia jis išaiškė valstybinius egzaminus ir gavo teisę verstis ad-

vokato praktika; čia jis buvo veiklus ne tik lietuvių tarpe, bet 1942 m. buvo išrinktas ir į Marylando seimelį.

Sausio 4 d. jam sukako 80 metų amžiaus, o liepos mėnesį sukaks 60 metų, kai atvyko į Ameriką.

Viesoji biblioteka—Enoch Pratt Library—N. Rasteniui pagerbti paskyrė per sausio mėnesį vieną savo didelį langą Cathedral gatvėje. Jame bus išstatytas Rastenio į anglų kalbą išverstas Antano Baranausko Aukščųjų šilėlis, Kristijono Dorelaičio Metai ir kiti vertimai bei originali kūryba, puikūs Broniaus Burčo medžio drožiniai ir lietuviški audiniai.

Franco nusileido

Praeitą savaitę Burgos mieste (Ispanijoje) baigėsi 6 baskų byla: karo teismas nuteisė 6 mirti (iš jų 3 du kartų), 9 kalėti 12-70 metų ir vieną moterį išteisino. Nuėstųjų tarpe yra du kunigai ir dvi moterys. Jie buvo kaltinami nužudę provincijos policijos viršininką ir vykdę kitus teroristinius veiksmus, siekdami baskam nepriklausomybės.

Teismo sprendimą patvirtino vietos įgulos karo viršininkas, bet diktatorius Franco mirties bausmę pakeitė 30 metų kalėjimu.

Franco pasirodė "mielaiširdingas" ne šiaip sau. Prieš mirties sprendimą pasisakė dalis ministrų, prieš tai buvo ir valstybės taryba, kuri teturi patariamąsios galios. Tokios pat nuomonės buvo ir nemaža aukštųjų karių. O kad aplamai žmonių nuotaikos buvo prieš tą mirties sprendimą, nėra jokių abejonių. Visa tai žinojo ir Franco. Turėjo jį paveikti ir popiežiaus, Anglijos karalienės ir kitų valstybių galvų įtaigojimai pakeisti sprendimą.

Kietam diktatoriui nelengva buvo apsispręsti ir tokiu pasiūlymu. Bet kitos išeities nebuvo, jeigu nenorėjo pats sau mirties virvę nusivyti ar visiškai susikompromituoti pasaulio tautų seimėje.

Franco visą laiką rėmėsi bažnyčia, kariuomene ir didžiaisiais biznieriiais. Pastaruoju metu katalikų bažnyčia jau aiškiai pasisakė prieš Franco. Nepatenkintų skaičius didėja ir kariuomenėje. Yra aukštųjų karininkų, kurie labai piktnasi dėl to, kad baskų byla buvo pavesta spręsti karo teismui. Ir biz-

Vakaru Vokietijos Ispanijoje garbės konsulas Eugen Beihl, kurį baskai buvo pagrobę ir paleido tik po trijų savaičių.

nieriai savo nepasitenkinimą reiškia dėl priespaudos, kuri trukdo Ispanijai tapti tikra Vakarų Europos valstybe.

Nėra mažiausios abejonės, kad Francui patvirtinus karo teismo sprendimą ir įvykdžius mirties bausmę, krašte būtų kilęs dar didesnis pasipriešinimas Franco diktatūrai.

Šia proga verta prisiminti ir kas tie baskai, sukėlę Ispanijoje tokią triukšmą, kurio atgarsiai pasiekė toli už tos valstybės ribų?

Baskai — tai vakariniuose Pirėnėjų kalnuose prie Biskajos įlankos ir Prancūzijos pasienio gyvenanti sena tauta. Ispanijoje jų yra apie 700,000, o Prancūzijoje apie 200,000. Jie yra labai brangią laisvę kalbų gyventojai. Per ilgus amžius baskai išsaugojo savo tradicijas ir savitą kultūrą. Buvo metas, kada jie buvo užėmę geroką Pirėnėjų pasienio salio dalį ir įkūrę Navaros valstybę, bet vėliau buvo priversti pasitraukti į kalnus. Nepriklausomybę jie išsaugojo ir viduramžiais. Prancūzijoje baskų autonomija buvo panaikinta 18-me amžiuje, o Ispanijoje baskai

Skaitykite šias knygas!

LIETUVIŲ BELETRIS
TIKOS ANTOLOGIJA, II
omas, redagavo Bernardas Brazdžionis ir Benys Babauskas, 700 puslapių, kaina \$10. Knygoje yra 61 rašytojo kūrybos pavyzdžiai.

BAISUSIS BIRŽELIS. Šioje 238 psl. knygoje yra 3 dramų: Baisusis Birželis Varpinė ir Šiaurės pašvaistė. Parašė Pranas Naumištis. Kaina \$3.50

Rene Rasa, MEILĖ TRIKAMPY, 219 psl. kaina \$3.-
Nužemintųjų generacija, egzilio pasaulėjautos eskizai, parašė Vytautas Kavolis, 77 psl., kaina \$2.

AUKSO ŽASIS, pasakaita 3 veiksmų komedija, parašė Birutė Pūkelevičiūtė, 159 psl., kaina \$2.

Draugas don Camillo, idomūs klebono ir vietinės komunistų partijos sekretoriaus pasikalbėjimai, 216 psl., kaina \$3.

DVIEJŲ SAVAIČIŲ
Ekskursijos į Lietuvą
1971

Kaina \$776.00

vyksta: birželio 3, liepos 14, rugpjūčio 26
Pagal naują INTURISTO potvarkį registracija birželio ir liepos mėnesių grupėms bus priimama tik iki 1971 m. BALANDŽIO 26 d.
Rugpjūčio grupei registracija priimama tik iki 1971 m. GEGUŽES 20 d.
NESIVĖLUOKITE — REGISTRUOKITĖS JAU DABAR!

Trans-Atlantic Travel Service

390 West Broadway,
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764

KELEIVIO
prenumerata-gera
dovana

ir 19-me amžiuje kovojo prieš pastangas jų teises susiaurinti ir šokių tokių autonominių teisių jie turėjo iki pat Franco atėjimo. Diktatoriaus kėdėn atsisėdęs, Franco panaikino baskų autonomiją ir žiauriai persekiojo kiekvieną baskų pastangą vėl išsikvoti daugiau laisvės.

Baskai ir dabar yra kieti ir nepalaužiami kovotojai dėl savo nepriklausomybės. Jie visą laiką buvo priešingai Franco režimui, nekartą yra vykdę visuotinį streiką, ir dėl to šimtai jų veikėjų yra kalinami. Bet jų laisvės sąjūdžio ir klečiausia diktatoriaus ranka nepajėgia nuslopinti. Reikia manyti, kad dabartinis jų vadų nuteisimas, net ir mirties bausmės šių laisvės kovotojų ne tik nenugądins, bet jų veiklą dar paskatins ir sugriežtins, kaip jau ne kartą jų istorijoje yra buvę.

valstybių neseniai pasirašė Olandijoje sutartį, kuri nustato taisykles, kaip elgtis su lėktuvų grobikais. Bet tas susitarimas Brazilskam nebūsiąs taikomas, nes jie pabėgo dar prieš sutarties pasirašymą.

PRASYMAS

"Keleivio" administracija prašo gerb. skaitytojus, kurie keičia adresą, pranešant naująjį adresą neužmiršti parašyti u senąjį. Nepamirškite parašyti pašto numerio — zip code.

Ieško

Ieškau Vincento Rimkaus dukters iš Girininkų kaimo. Vainuto parapijos. Girdėjau, kad gyvena Detroito. Prašau ją ar kas apie ją ką nors žino pranešti šiuo adresu:
V. Y., 2220 Sarah Street,
Pittsburgh, Pa. 15203.

BRAZINSKAI DAR BUS TEISIAMI

Rašėme, kad iš Sovietų S-gos į Turkiją pagrobtaime lėktuve atskridusieji Prancūzai ir Algirdui Brazilskam Turkijos aukščiausias teismas pripažino politinių pareigūnų teises, ir todėl jie sovietams nebus išduoti. Bet jie dar gali būti teisiami už lėktuvo patarnautojos nušovimą, vairuotojo sužeidimą ir kt.

Turkijos vyriausybė kartu su keliomis dešimtėmis kitų

NENUSIMINKITE!

Galima pagelbėti sergantiems reumatu, rankų ar kojų skausmais, nutirpimu, jautiant nuovargį.
REE-LEEF RUB mostis daugumai pagelbsti. Užtikrinam pasėkmes, arba grąžiname pinigus. Siųskite \$5, gausite vaistus su nurodymais.

ROYAL PRODUCTS
North Sta., P.O. Box 9112
Newark, N.J. 07105

Ką dovanoti

Jeigu yra reikalingas amerikiečiui padovanoti knygą, tai Keleivio administracijoje galite gauti šias tinkamas knygas:

The Cemetery of Nations in Siberian Tundra by H. Tautvaiša, 112 psl., kaina tik \$1.75.

Timeless Lithuania — parašė buvęs JAV atstovas Lietuvoje Owen J. C. Norem, 299 psl., kaina \$4.

Tai labai gera dovana nemokantiems lietuviškai, bet norintiems susipažinti su Lietuva.

Vytautas the Great Grand Duke of Lithuania by dr. Joseph B. Končius, 211 psl., kaina kietais viršeliais \$3.00, minkštais \$2.00.

"Lithuania land of heroes," parašė L. Valiukas, kaina \$4.75.

Imkit ir skaitykit
Kipro Bielino
knygą

TERORO IR VERGIJOS
IMPERIJA SOVIETŲ
RUSIJA

Joje smulkiai aprašyta tos vergų stovyklos, kuriose bolševikinio teroro sistema, kentėjo ir žuvo mūsų broliai, seserys, giminės ir draugai. Knygos kaina — 75 centai.

Juodojo pasaulio sukilimas, parašė Stasys Michelsonas, 127 psl., kaina \$2.00.

Vilnius lietuvių liaudies dainose, (su gaidomis), parengė Gražina Krivickienė-Gustaitytė, 394 psl. kaina \$5.00.

POPULAR LITHUANIAN RECIPES, parašė Juzė Daužvardienė, kaina \$2.50.

Laisvės Varpas
Lietuvių Radijo
Valanda

Sėkmadieniais 11-12 val.

AM 1430 KC ir FM 107.9 MC

Vedėjas PETRAS VISCINIS

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. 586-7209

SAVAITRAŠTIS

Nepriklausoma
LIETUVA

informuoja skaitytojus apie pasaulinius ir lietuviškuosius pykius, deda daug ir idomų nuotraukų ir atvirai pasisako apie visus mūsų visuomeninius bei kultūrinius klausimus. Jame rasite idomų skaitytojų laišku skyrių, kuriame laukiam abipusių pasisakymų ir nuomonių kiekvieno visiems svarbia problema.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" yra dinamiškas mūsų išeivijos laikraštis, ieškas naujų bendradarbių bei idėjų, visuomet atviras kiekvieno nuomonei, kuris kovoja ir dirba už nepriklausomą Lietuvą.

Metinė prenumerata JAV-se \$8.00

Adresas:

7722 George Street, LaSalle-Montreal, 690, Quebec, CANADA

SLA

SUSIVIENIJIMAS
LIETUVIŲ
AMERIKOJE

SLA—jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIS MILIONUS dolerių nariams.

SLA—didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS uieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA—jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudė tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudes nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA—jaunimui duoda gera Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA—duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudos tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA—AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims rekomenduojama lietuviškų klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentinės apdraudės mokeskis \$2.00 į metus

SLA—kuopos yra daugumoje lietuvių kolonij. Kreipkitės: kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:

Lithuanian Alliance of America
307 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

Vietinės žinios

KAS PADARYTA IR KĄ DAR REIKIA DARYTI

Kaikam Simo Kudirkos byla jau atidėta į archyvą, bet tikrai ne mums. Kolkas visos to įvykio paslaptys dar neišaiškintos, netikros ir garantijos, kad panašūs įvykiai nepasikartos. Todėl mes negalime sustoti to reikalo toliau nekėlę.

Sausio 15 d. (penktadienį) 7 val. vak. So. Bostono Lietuvių Piliiečių dr-jos salėje šaukiamas susirinkimas, į kurį visi kviečiami. Jame "Žmogaus teisės ginti komitetas" praneš, kas iki šiol padaryta ir kas dar reikia ir numatoma daryti, bus duota piniginių apyskaita ir parodytas Bostone rengtųjų demonstracijų filmas, kuriame ne vienas ir save pamatys.

Tame susirinkime bus taip pat painformuota, kas surta Simo Kudirkos reikalu New Yorke sausio 9-10 die-

nomis įvykusiame Vliko, Altos, Lietuvių Bendruomenės ir aktyvistų pasitarime.

Jau šiandien pasižymėkite, kad nepamirštumėte šitame susirinkime dalyvauti.

Septynios prenumeratos dovanų

Dr. B. Matulionis savo septyniems bičiuliams dovanų Metų atostogos jau baigėsi, ir šį šeštadienį vėl pradeda mas darbas.

Baigėsi mokyklos atostogos Bostono lituanistinės mokyklos Kalėdų ir Naujųjų Metų atostogos jau baigėsi, ir šį šeštadienį vėl pradeda mas darbas.

Zuvo 890 žmonių

Per 1970 metus Massachusetts valstijoje eismo nelaimėse žuvo 890 žmonių, o nuo automobilių pradžios—1904 metų — 36,285.

Serga Jadvyga Barūnienė

Sunkiai serga Jadvyga Barūnienė, inž. Kazio Barūno žmona. Linkime jai greičiau pasveikti.

Grįžo Rita Ausiejūtė

Prieš Kalėdų šventės iš Paryžiaus grįžo Bostono dramos sambūrio narė Rita Ausiejūtė. Ji Prancūzijoje ilgesnį laiką studijavo prancūzų kalbą, o be to, dalyvavo ir tenyksių lietuvių kultūriname gyvenime.

Paragink savo pažįstamus išsirašyti Keleivį. Jo kaina metams \$7.00.

Melagingi ugniagesių iššaukimai

Bostone pernai buvo apie 13,000 melagingų ugniagesių iššaukimų. Tai tik išdėkelių darbas, o mokesčių mokėtojams už tai reikia sumokėti didžiules sumas, nes kiekvienas toks iššaukimas, pagal ugniagesių viršininko Finno pranešimą, atsiėjo (vidurkį imant) \$465.

Plėšia moterų rankinukus

Kaip visada būna, prieš šventes labai padidėjo miestų vagystės ir kitokie nusikaltimai. Jauni vagiškai ypač plėšia gatvėse ir požeminio traukinio stotyse iš moterų rankinukus. Tokių nusikaltimų labai daug Dorchester, tad patariama nesinėti su savimi rankinukuose daug pinigų.

AUKOS S. KUDIRKOS KOMITEUI

V. Kazakaitis aukojo \$30. Ponas X — \$25.

Po \$10 — M. Chaves iš Belmonto, A. Baika, K. Vasiliauska ir A. Andriusienė.

Br. Kriščiukaitienė iš Belmonto ir S. Baltušis po \$5.

J. Bliūdžius iš Milbury, A. Juskus iš Floral Park, N.Y., ir J. Janušienė iš Rumford, Me., po \$1.

LB Brocktono apylinkė aukojo ne \$30, kaip praėjusio numeryje parašyta, bet \$50.

Bostono inžinieriai iš savo draugijos kasos skyrė \$200 ir atskirai sudėjo \$300. Tautos Fondui (Brazinkų bylai) X aukojo \$10.

Bostono

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Kovo 14 d. 4 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliiečių dr-jos III aukšto salėje Minkų radijo talentų popietė ir gražuolės "Miss Lithuania of N.E." balius.

Kovo 21 d. 3 val. popiet Jordan Hall salėje I. Vasyliūno smuiko koncertas.

Balandžio 18 d. Lietuvių radijo valandos Laisvės Varpų koncertas So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos salėje.

Balandžio 25 d. 3 val. popiet Jordan Hall salėje I. Vasyliūno (trio) koncertas.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

169 Milbury St.
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2368

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siūnia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai veikia greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje. labai žemomis kainomis. Vedeja B. Sviklėnė

Peter Maksvytis

Carpenter & Builder
49 Church Street
E. Milton, Mass.
Atlieku visus patalynų, remonto ir projektavimo darbus iš lauko ir viduje, gyvenamam namui ir biuro pastatui, pagal Jūsų reikavimą. Šaukite visados iki 9 valandų vakaro.
Telefonas: 698-8675

Telefonas: AN 8-2805
Dr. Jos. J. Donovan

Dr. J. Pašakarnio

IPEDINIS OPTOMETRISTAS

Valandos: nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Trece dienomis nepilnamam
447 BROADWAY
South Boston, Mass.

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Roda

(RUDOKIUTE) OPTOMETRISTE

Valandos: nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Trece dienomis—uždara
447 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Ketvirius & Co.

JEWELERS

Laikrodžiai-Deimantai

Papuošalai

Elektros Prietaisai

Rūpestingai taisoma laikrodžių

žiedus, papuošalus

379 W. BROADWAY

SOUTH BOSTON

Tel. AN 8-4649

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS
460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127
Skambinkite 268-2500

DABAR

už 90 dienų įspėjimo indėlius moka

5½ %

už visus kitus indėlius moka

5¼ %

Nuo įdėjimo dienos — Kas mėnuo priskaitomi nuosimčiai — Pilnas draudimas Bankas veikia 105-tuosius metus. Nuosimčiai yra nurašomi nuo Mass. mokesčių. Bankas atidarytas nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. popiet. Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Shallna ir adv. J. Grigalius. Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) yra virš 210,000,000

Dažai ir Taisai

Namais iš lauko ir viduje. Lipdu papirus ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausią medžiagą.

JONAS STARINSKAS
229 Savin Hill Ave.
Dorchester, Mass.
Tel. CG 5-5854

Flood Square Hardware Co.

Savininkas N. J. ALEKNA
628 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4148
Benjamin Moore Dažai
Popierios Siemonas
Stiklas Langams
Visokie reikmenys namams
Reikmenys plumbieriams
Visokie geležies daiktai

DRAUDIMO AGENTORA

Atlieka įvairių rūšių draudimus

Kreiptis senu adresu:

BRONIS KONTRIM

598 Broadway

So. Boston, Mass. 02127

Tel. AN 8-1761

Knyga yra geriausias žmogaus draugas

The Apothecary

LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINE

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

382 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6620

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v. išskyrus šventadienius ir sekms.

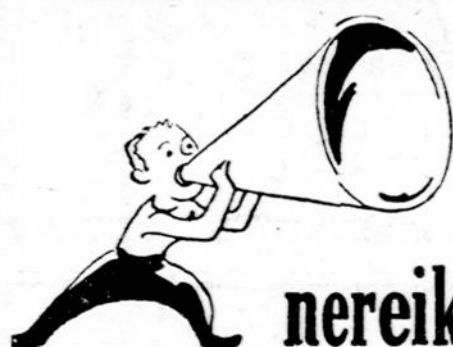
M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis ipilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

1970

Alyva kūrenamos
šilto oro krosnys
Rytidienos įrengimas

Pilnas įrengimas, įskaitant alyvos burnerį, pūtėją, oro filtrą, termostatą, kontrolę ir darbą sujungti rūš su vamzdžiais.

10 metų garantija.

\$395.

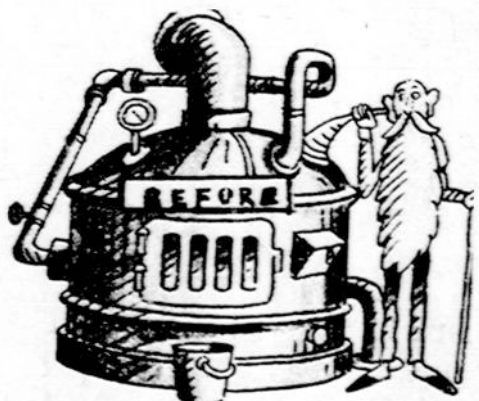
Paskutinė modernaus alyva šildymo naujiena
FORTUNA FUEL Co.

Alyva šildymo specialistai
470 Adams Street, Quincy, Mass. 02169
Alyvos burnerio aptarnavimas išsisas 21 val. per dieną
Skambinti telefonu: 436-1204

Gana

nereikalingai eikvoti kurui alyvą

Namams šildyti geriausias pirkinys

FUEL CHIEF
Oil Heating Equipment

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintieji keliauti, praleisti atostogas saulėtose salose, aplankyti gimines Lietuvoje ar juos atsikvies. ti į svečius — geriausiai ir greičiausiai jums patarnaus Trans-Atlantic Travel Service. Čia visų lėktuvų bilietai (air tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigus ir siuntinius į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams (skrydės, lietaipalčius, megztinius, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Dovanų pažymėjimus ir rusiškų prekių užsakymus siųskite savo giminėms tik per

Podarogifts Inc. skyriu Bostone

Darbo valandos: Kasdien 9-5
Šeštadieniais 8-12

390 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis